Març de 2023 Número 92

MALARRASSA

El periòdic independent i de distribució gratuïta de Terrassa

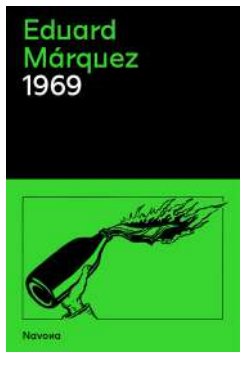

Eduard Márquez

1969
El règim començava a enfonsar-se

PÀGINA 15

Que ve en Pitarra!

Eloi Falguera i Toni Guillamon, publiquen un text de teatre a quatre mans

PÀGINA 14

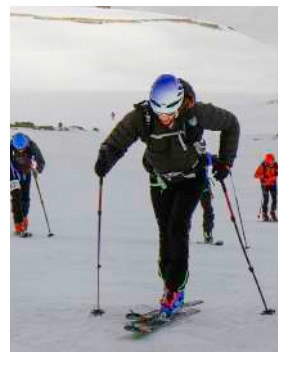

Propostes de l'Espai CET

Competicions a la muntanya: amistat, natura i solidaritat al davant

PÀGINA 13

➔ Document del pacte municipal, diagnosi i bases per a l'acció

Coeducació, educació en la igualtat per construir la nova ciutat, la nova societat

PÀGINA 7

➔ Ona Martínez Viñas, mare, jove i primera tinenta d'alcalde

"Va ser una decisió difícil, com per a la majoria de dones"

PÀGINA 5

Espai Sacra, ioga, cures i acció social

PÀGINA 12

L'habitatge cooperació fa un salt de qualitat amb Sostre Cívic, també a Terrassa

PÀGINA 12

➔ e.p.d. 1.03.23

Glosa a Floreal Soriguera

PÀGINA 4

➔ Accessibilitat universal a Terrassa

Montse Petita: "és una autèntica cursa d'obstacles"

PÀGINA 8

ttf Terrassa tria futur
Ajuntament de Terrassa
Fira d'orientació i Mostra d'ensenyament
triafutur.terrassa.cat

> Neix la Coordinadora de Col·lectius Feministes de Terrassa

“Anar a l’arrel del sistema que ens oprimeix, apostem per un feminisme anticapitalista”

Redacció

Recollint l’experiència i testimoni del comitè organitzador de la Vaga Feminista, cal recordar el gran èxit de les vagues i mobilitzacions que van tenir llocs els anys 2018, 19 i 20, especialment, el passat 17 de febrer es va presentar la «Coordi», Coordinadora de Col·lectius Feministes de Terrassa.

«És el resultat d’anys d’organització del Moviment Feminista de Terrassa», exposaren en la roda de premsa. «Venim del Comitè de Vaga Feminista de Terrassa, que va organitzar les grans vagues feministes del 8 de març del 2018, 2019 i 2020 i les mobilitzacions pel 25 de novembre, dia internacional contra les violències masclistes».

La principal tasca que organitza la Coordinadora és la resposta a la violència masclista local, també a àmbit nacional

Després de la paralització forçada per la pandèmia i en un context general de «desmobilització per les mesures restrictives sanitàries», argumenten, les dones i col·lectius que formaven part del Comitè de Vaga Feminista de Terrassa es van qüestionar quin paper tocava ara al comitè. Ha estat un temps de debats i més mobilitzacions, una etapa durant la qual havien definit més objectius i conceptes, es van identificar i dir Feministes Anticapitalistes de Terrassa i voltants, «per desmarcar-nos de ser exclusivament un comitè de vaga per ser un espai ampli des d’on treballar pel Feminisme Anticapitalista a la ciutat, entenent la lluita dels feminismes des de lo quotidià i del dia a dia i no només en dates senyalades».

La Coordi és, així, el resultat d’aquest procés, el nom com «s’ha conegut de manera popular» l’espai de col·lectius i militants a títol personal, que al seu temps s’han organitzat en un nou col·lectiu. La Coordi feia referència a la comissió de coordinació del Comitè de Vaga Feminista.

La principal tasca que organitza la Coordinadora és la resposta a la violència masclista local, però en alguns casos també a àmbit nacional, així com la coordinació i teixir aliances entre els col·lectius del moviment feminista anticapitalista de Terrassa. Això, en tot cas, tenint en compte que aquest espai encara

La Coordi feminista es presentà el passat 17 de febrer al Casal La Tafanera. FOTO: @LACOORDITRS

està en construcció i queden coses per definir, aclariren.

Els col·lectius que formen part de La Coordi són: Arran, Entre Totes, Guerrilla dels Cossos, La Sarja, Quart Creixent i Rudes Rebels.

El feminisme pel qual aposten és aquell que «va a l’arrel del sistema que ens oprimeix. Apostem per un feminisme anticapitalista perquè entenem que una societat verdaderament feminista no és possible sota el sistema capitalista».

Així mateix, consideren, aquest feminisme ha de ser «inclusiu», o sigui, «que tingui en compte totes les discriminacions que pateixen les dones de classe treballadora, com són el racisme, la transfòbia, la lesbofòbia i el capacitisme, entre d’altres».

Aposten, van subratllar, per un feminisme «que no se centri en actes institucionals o mesures de maquillatge, aprofitant que el feminisme està ben vist des dels últims cinc anys». Aposten, van emfasitzar, per «un feminisme que incomodi, que posi contra les cordes els responsables de la nostra misèria: agressors, institucions, cossos de seguretat, el sistema judicial… I per últim, aposten per un feminisme que tingui la voluntat de transformar la societat en què vivim.

On són els familiars dels afusellats a Terrassa pel franquisme?

Manuel Márquez Berrocal
Dr. en Història Comparada Política i Social, Vocal de la Junta del Centre d’Estudis Històrics de Terrassa

Recuperar la dignitat i la memòria dels afusellats pel franquisme a Terrassa, després de 80 anys dels fets, va ser un compromís que vàrem adquirir un conjunt d’historiadors i historiadores terrassenques, igual que ha succeït a altres ciutats i municipis de Catalunya i Espanya.

Des del primer treball en profunditat sobre la repressió a la nostra ciutat: *Combat per la llibertat Memòria de la lluita antifranquista a Terrassa (1939-1979)*, Terrassa: Fundació Torre del Palau, Terrassa, 2007. (1.300 pàgines) elaborat per Josep Lluís Lacueva, Manuel Márquez i Lourdes Plans. Vàrem continuar amb la investigació sobre els afusellats amb el company Just Cases i la col·laboració de Juan Antonio Olivares, entre altres.

Milicians de Terrassa FOTO: CEDIDA

El nostre objectiu i el del Centre d’Estudis Històrics de Terrassa era oferir a la nostra ciutat una investigació rigorosa sobre les víctimes del franquisme, en concret dels afusellats, tal com hem fet –en quantitat i qualitat– gràcies a la implicació directa i col·laboració de l’Arxiu Històric de Terrassa i del seu director Joan Soler, amb totes les víctimes de la guerra civil i de les diferents repressions abans i durant la dictadura franquista.

Ara ens proposem, igual que s’ha fet amb l’excel·lent projecte de les Stolperstein organitzat per la regidora de Memòria Democràtica, l’Ajuntament, Memorial Democràtic, l’Amical de Mauthausen, CEHT, Terrassa Memòria i els instituts (alumnes i professors); tirar endavant l’homenatge públic a aquestes persones per part de la nostra administració democràtica. Per la qual cosa hem iniciat els contactes amb els seus familiars, però per poder trobar-ne molts més posen en marxa aquest projecte de comunicació i recerca.

El nostre objectiu és donar a conèixer el treball efectuat i lliurar tota la informació de la qual disposem a la ciutat de Terrassa i al món. Per poder realitzar al més aviat possible aquest merescut homenatge pels republicans (ERC), socialistes (UGT), comunistes (PSUC- POUM), anarquistes (CNT, FAI) terrassencs assassinats sense un judici just pel franquisme i el feixisme.

El projecte inicialment es donarà a conèixer mitjançant una web, un compte de Twitter i un correu electrònic. El vostre suport és imprescindible. Contra l’oblit i per la dignitat i l’honor dels afusellats pel franquisme a Terrassa. Veritat, Justícia i Reparació.

> La Plataforma en Defensa de la Sanitat Pública de Terrassa a "sortir de nou al carrer"

La proposta Alcalde-Conselleria "no resol els problemes"

Comunicat PDSP-Marea Blanca de Terrassa en resposta al pla de salut per Terrassa presentat pel coonseller Manel Balcells i l'alcalde Jordi Ballart

En primer lloc agrair el seu suport a totes les associacions, entitats, plataformes, sindicats, comitès i en definitiva a totes les persones que van recolzar i/o participar en la històrica manifestació de milers de persones el 14 de gener de 2023 a Terrassa en defensa de la sanitat pública.

Cal tenir molt en compte, que si no s'hagués realitzat aquesta manifestació, aquest pla de salut no s'ha hagués presentat i únicament s'haurien escoltat els interessos de Mútua. També cal tenir molt present que si això s'ha aconseguit, ha estat gràcies a la unió entre els diferents implicats de tota la ciutat, que han posat per endavant els interessos comunitaris als personals. Cal seguir per aquest camí perquè aquestes reivindicacions siguin una realitat.

Per altra banda, cal també no oblidar que, excepte la reversió de les visites d'especialitats i ingressos del CAP Can Roca al CST, la resta de peticions realitzades al manifest llegit a la manifestació, queden pendents de resposta.

Al pla ens prometen un CUAP (segons les reunions que ja havíem tingut en diverses ocasions amb l'Ajuntament ja hauria d'estar en funcionament fa anys), i un nou CAP i vàries reformes i/o ampliacions d'altres obres per un futur llunyà, que moltes vegades ja s'han fet i no s'han complert. Però no es presenta cap solució ràpida a la greu situació actual. A més a més, en cap moment s'ha parlat de la contractació de personal que es farà com a al CAP de Can Roca que els facultatius han estat traslladats d'altres CAP de la ciutat. És a dir "despullar un sant per vestir-ne un altre"?

"Que cada CAP disposi de un pediatra, que es destini el 25% del pressupost a Primària, que el metge de família et visiti en 48 hores..."

Cal recordar que al manifest que es va llegir a la manifestació demanàvem: Que cada CAP disposi de un pediatra, que es destinés el 25 % del pressupost a Primària, que el metge de família et visiti en 48 hores, que les visites amb l'especialista tinguin una demora raonable, que urgències disposi de un entorn amb respecte per la intimitat dels pacients allà ingressats, que les proves complementàries (radiografies, TAC, RMN, analítiques) es realitzin segons els terminis establerts pel CatSalut, atenció adequada als problemes de salut mental. Per tant demanem:

Reunions per un control compartit, rigorós i continuat, no propaganda electoral, amb un calendari amb dates immediates per concretar i millorar totes les demandes que consten en el punt anterior, i que són les reivindicades a la manifestació, i que al pla de salut presentat han estat totalment menystingudes.

Per això hem de seguir lluitant i sortir de nou al carrer abans de les properes eleccions del mes de maig, per recordar als nostres polítics que la situació d'emergència sanitària persisteix i calen actuacions urgents i eficients.

Per una salitat pública i de qualitat. Ens hi va la vida!!!

Terrassa 21 de febrer de 2023

■ Membres de la Marea Blanca-Plataforma en Defensa de la Sanitat Pública de Terrassa protesten a les portes del Parlament.

La Comissió de Salut del Parlament rebutja la proposta presentada pel grup parlamentari d'En Comú Podem i la CUP per revertir la gestió pública-privada de l'atenció sanitària terrassenca

Malgrat que les llistes d'espera dels usuaris de Mútua de Terrassa són les més llargues de tota Catalunya, la Comissió de Salut del Parlament va rebutjar la proposta de resolució presentada per En Comú Podem i la CUP perquè l'atenció sanitària de la ciutat passés a ser de titularitat, gestió i provisió totalment pública i revertir la privatització amb la subrogació per l'administració del seu personal. La iniciativa va ser defensada per part dels comuns per la diputada Núria Lozano.

La gestió de la Mútua de Terrassa es fa amb greu opacitat, sense control dels recursos públics, tant de professionals com de material, que es desvien a la privada, resava la proposta presentada. Hi ha personal sanitari contractat i pagat pel sector públic que actua durant el seu horari laboral també a la privada; es paguen recursos materials a través de la comptabilitat «pública» i s'utilitzen també en la privada.

Aquesta barreja de la gestió pública-privada aboca també a la desigualtat de tracte entre els pacients. Mútua de Terrassa, tot i sostenir-se a partir de recursos públics, no segueix en les seves compres i subcontractacions els procediments que estableix la llei 9/2017 de contractes del sector públic, que és la que garanteix el bon ús dels diners públics i la lliure competència, fent contractes amb les empreses del seu hòlding sense cap control per part d'organismes públics, denuncien aquests grups. A la vegada, indiquen que el CatSalut s'ha mostrat incapaç de fer complir el contracte i, per tant, de garantir l'adequada assistència als ciutadans de Terrassa i comarca mitjançant Mútua de Terrassa. Aquest contracte del CatSalut amb l'hospital Mútua de Terrassa ha finalitzat el 31 de desembre de 2021 i no es pot prorrogar per més de 10 anys.

La proposta de resolució presentada per En Comú Podem i la CUP a la comissió va ser rebutjada, doncs, amb els vots a favor dels proposants i quinze en contra en els punts en què s'instava a realitzar els tràmits i gestions necessàries perquè l'atenció sanitària de Terrassa i la seva àrea d'influència passés a ser de titularitat, gestió i provisió 100% pública; a constituir una comissió de seguiment del procés de la transició, i que CatSalut no contractés cap altre servei assistencial amb Mútua de Terrassa. No obstant això, el punt que demanava que el CatSalut aportés els recursos extraordinaris per corregir, en un termini màxim de sis mesos, la desviació respecte a la mitjana general de Catalunya de les llistes d'espera de Terrassa i comarca va ser aprovat amb cinc punts a favor i dotze abstencions.

L'Ajuntament i la FAVT treballaran conjuntament en la dinamització de les entitats veïnals de la ciutat

Un conveni de col·laboració per facilitar recursos necessaris a fa federació per al desenvolupament de l'activitat

L'Ajuntament de Terrassa i la Federació d'Associacions Veïnals de Terrassa (FAVT) han signat un conveni de col·laboració per treballar conjuntament en la potenciació i dinamització del teixit associatiu veïnal de Terrassa.

L'acord estableix que l'Ajuntament farà una aportació anual a la federació per tal de facilitar la contractació del personal necessari i altres despeses de gestió administrativa, laboral i comptable per al desenvolupament de la seva activitat general. La FAVT es compromet consolidar les accions dels seus programes de dinamització, com les gestions de suport a les entitats federades, campanyes cíviques, comissions de treball, tallers i accions formatives, entre altres.

FOTO: AJUNTAMENT DE TERRASSA

L'alcalde de Terrassa, Jordi Ballart, considera que «tant l'Ajuntament com la FAVT treballem amb el principal objectiu de millorar la vida dels terrassencs i les terrassenques. Aquest conveni té molt sentit, és la manera de reforçar el teixit associatiu veïnal de la ciutat i reconèixer el valor de les seves accions al territori». En aquest sentit, Ballart afirma que «és un pas més cap a la millora de la nostra ciutat: els barris constitueixen la unitat territorial que permet visualitzar amb millor detall la diversitat de la població de Terrassa i detectar amb més precisió les mancances pel que fa al nivell i la qualitat de vida. D'aquí la importància de treballar des dels barris per la ciutadania que resideix als barris».

Aportació anual

Aquest conveni reconeix la FAVT com a entitat amb forta implantació a la ciutat i amb un ampli recorregut i experiència en l'àmbit de defensa veïnal i també com entitat interlocutora amb l'Ajuntament de Terrassa, en matèria veïnal i de defensa de l'interès general.

La FAVT és una entitat sense ànim de lucre que té per objecte la defensa de l'interès general dels ciutadans i ciutadanes de Terrassa així com el desenvolupament d'activitats socials, culturals, de lleure que estiguin encaminades a la consecució de l'objecte de l'entitat.

L'Ajuntament de Terrassa farà una aportació econòmica per garantir el funcionament ordinari de la FAVT, en funció de la disponibilitat pressupostària, de manera anual i durant la vigència del conveni, que és inicialment de quatre anys. L'aportació econòmica per a l'any 2023 serà d'un màxim de 21.000 € corresponent al concepte de funcionament general de l'entitat. L'aportació per als anys següents s'estipularà cada any.

> "Amb els drets de les Dones, ni un pas enrera" és el lema d'enguany

Feministes Terrassa, a la manifestació del 8M

El grup Feministes Terrassa convoca, de cara el pròxim 8 de març, Dia Internacional de la Dona, a una manifestació massiva pels carrers de la ciutat. Enguany el lema escollit és "Amb els drets de les Dones, ni un pas enrera", per demostrar la preocupació davant la pèrdua de drets de totes les dones arreu del món. «Drets humans, laborals o reproductius són trepitjats a diari en benefici del patriarcat i el capitalisme. Desastres com la guerra a Ucraïna o Palestina, o el recent terratrèmol a la zona de Kurdistan, Síria i Turquia són devastadors per als éssers humans, però especialment els pateixen infants i dones», denuncien Feministes Terrassa. «També ens alarma profundament l'arribada de l'extrema dreta, que ja governa a algunes comunitats i amenaça amb augmentar la presència, amb el que suposa pel que fa a la pèrdua de drets per de les dones", assenyalen.

Per reivindicar aquest dia, el col·lectiu convida a la participació de la ciutadania a les 18:30 h a la plaça de la Dona (confluència d'avingudes Barcelona, 22 de juliol, Jaume I i carretera Castellar). Des d'aquí se sortirà en manifestació fins al Raval de Montserrat, on es llegirà el manifest. La jornada convocada és mixta, però es prioritzarà la presència de dones per donar visibilitat en aquest dia tan significatiu.

2a Gimcana feminista el 18 de març

La segona activitat programada per Feministes Terrassa és la 2a edició de la Gimcana Feminista, prevista per al dissabte 18 de març al centre de Terrassa. També està tothom convidat a participar-hi, prèvia inscripció al correu: feministestrs@gmail.com.

Glossa a Floreal Soriguera

(En memòria, 1 de març de 2023)

Lluís Paloma

■ Floreal Soriguera el dia de l'entrega del primer premi del concurs de pintura que porta el seu nom. A la dreta, Lluís Paloma i Marie Lottré del grup Minerva

En primer lloc, expressar agraïment a Pep Valenzuela, Oriol Gómez i Jordi Fernández per una entrevista que li van fer a en Floreal l'octubre de 2016 i que segueix essent el treball més complet disponible sobre ell. Aquesta glossa els hi deu molt, així com a petits articles que afegeixen detalls.

Floreal Soriguera va néixer el 15 d'abril de 1927 a La Bastide-Rouairoux (sudest de França), on el seu pare, que era llibertari i antimilitarista, es va instal·lar quan es va negar a incorporar-se a l'exèrcit. Amb la família ja de tornada a Terrassa, va assistir a l'escola racionalista, al carrer Sant Genís, de la que guarda bons records i d'on ell mateix destacava la figura del mestre Joan Campà. I la seva formació artística la va fer d'adolescent a l'Escola d'Arts i Oficis. Va ser en fer el servei militar quan va conèixer a un escultor i professor, Lluís Maria Saumells, que havia estat a París i que li va obrir els ulls a l'art d'avantguarda.

Va ser durant dècades professor de l'Escola d'Arts i Oficis, de la que va arribar a ser director entre 1991 i 1992, el seu últim any treballant allà. I així va ser mestre de tota una generació de pintors a Terrassa. Mentre, com a artista autènticament rupturista, va organitzar «happenings» a l'avantguarda del que es feia a Catalunya a la dècada de 1970. A la vegada que era un activista imprescindible en la lluita per a la recuperació de les llibertats democràtiques a Catalunya.

La seva dona, amb qui es va casar el 1958, va ser la manresana Maria Dolors Duocastella, morta el 2014, que era una artista multidisciplinar per dret propi. Ella també era activista, i el 1973 va passarper la presó de lLa Trinitat per haver assistit a una reunió de l'Assemblea de Catalunya. El 1995 l'Ajuntament els va concedir a tots dos la Medalla d'Honor de la ciutat. I existeixen Capgrossos detots dos, així com una sala al Casal Cívic de Can Aurell que duu el nom de tots dos.

Un dels aspectes més destacables de la seva obra són els seus freqüents canvis d'estil. En Floreal Soriguera hi ha diversos mons i tots estan dins seu. En les seves paraules: «He conreat estils molt diferents. Amb tots m'he sentit força identificat, però potser sobretot amb el que és més matèric i no figuratiu, l'abstracte. Com més senzill… amb un mínim de plasticitat… més m'agrada. M'agrada arribar a una síntesi amb uns materials mínims.»

El seu darrer estudi era situat al carrer Nicolau Talló, 126, i el va tancar el 2019. El seu anterior estudi havia estat el conegut Estudi Soriguera, del número 140 del carrer d'Arquímedes, que va teni entre el 1972 i el 2013. Però l'estudi més llegendari l'havia muntat abans, al seu domicili del carrer de Salvà, on a la dècada de 1960 s'organitzaven, les nits dels dimarts, tertúlies clandestines a on assistien rellevants personatges de la cultura catalana de l'època i on una vegada van rebre la visita de dos policies de paisà que per sort no es van atrevir a fer res.

Deixeu-me acabar amb un dels seus pensaments, recollit en una fotografia de l'entrevista que he mencionat al principi: «Darrerament les meves obres provoquen un joc amb principis contraris – ple/buit, pesat/lleuger, opac/translúcid, càlid/fred– amb conceptes com l'absència, el desig, la impossibilitat.»

Floreal Soriguera sempre serà un imprescindible.

De la cultura a nivell de carrer

Lluís Paloma, del Grup Minerva

A Terrassa hi ha un heroi cultural. És en Jordi Paüls. Fa un temps va muntar una galeria d'art, galeria on no es fa comerç sinó on simplement s'exposa. I s'exposa a artistes terrassencs que no troben cabuda en els cenacles oficials. Ell ho fa per altruisme, i també per una autèntica passió per l'art.

Com ell, molta gent a Terrassa mirem de tirar endavant propostes artístiques, sigui com a autors, sigui com a organitzadors. I ho fem a contracorrent, aguantant-ho tot amb el nostre esforç i, en la mesura que podem, amb els nostres diners. I, de tant en tant, trobem com interactuar els uns amb els altres. Això darrer, tampoc, no ens és gens fàcil. De manera que iniciatives com la d'en Jordi Paüls son absolutament necessàries. I totes les que puguin sortir, millor.

Però també hi ha, a Terrassa, un altre problema: aquella estranya preponderància de la cultura del centre. De fet, quan es parla de portar la cultura als barris, la cultura de la que es parla és la del barri centre. I és una cultura que als barris es percep com a «marciana» i inaccessible. No és la seva.

El cas és que als barris hi ha força gent creadora. Simplement, com a gent que aposta per la creació individual, son més o menys ignorats i no tenen manera de difondre la seva obra. I aquí és on hem de relacionar totes aquestes iniciatives: a Terrassa cal interacció cultural, i mirar d'integrar-nos en peu d'igualtat. I articular canals permanents de difusió cultural on no es decideixi sinó que es constati i hi hagi una porta oberta. I que deixem de ser aquella Terrassa no integrada que sempre hem estat. És l'hora de l'art i de la cultura. La mala notícia és que ho haurem de resoldre sense esperar ningú de dalt. Però cal fer feina, i és bo fer-la. Endavant, doncs.

MALARRASSA
El periòdic independent i gratuït de Terrassa

COL·LECTIU EDITOR
Pep Valenzuela, Miquel Gordillo, Jordi F. Fernández

DISSENY I MAQUETACIÓ
Luis Miguel Galache, Miquel Gordillo

COL·LABORACIONS
Joan Tamayo, Jordi Sellarès, Sonia Giménez Guzmán, Miquel Mallafré, Estrella Gil, Eloi Falguera, Fèlix Pardo, Víctor Rivas, Domènec Martínez, Jaume Valls, Toni Marcilla

La responsabilitat dels escrits dels periodistes i col·laboradors recau en el seus autors. *Malarrassa* no comparteix per força les opinions reflectides en els textos publicats.

PUBLICITAT
publicitat@malarrassa.cat

EDICIÓ DIGITAL
www.malarrassa.cat

TIRADA
7.000 exemplars

DIPÒSIT LEGAL
DL B 2072-2015

COL·LABORA:
Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència

IMPRIMEIX:
dbcoop sccl

CONTROL DE DIFUSIÓ PGD

ADHERITS A:
amic associació de mitjans d'informació i comunicació
xes Xarxa d'Economia Solidària
Som Coop federada! COOP CT
Fcic Fundació Consell de la Informació de Catalunya

> Ona Martínez Vinyas, 1a tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Terrassa

"Maternitat i màxima responsabilitat política, clar, tot normal!

Graduada en Comunicació Audiovisual per la UPF i màster en Comunicació Política i Institucional per la Barcelona School of Management, després de més de 10 anys treballant en produccions audiovisuals i com a responsable de comunicació d'ERC, l'Ona Matínez Viñas, s'estrenà com a regidora en aquesta legislatura, responsable de l'àrea d'Infància i Adolescència, Joventut, Adultesa i famílies, Transparència i Qualitat, Tecnologia. Ara, acabant de fer 30 anys i mare novíssima, ha assumit la responsabilitat de 1a Tinenta d'Alcalde de l'àrea de Serveis Generals i Govern Obert, regidora de Serveis Econòmics, Organització i Recursos Humans, Gestió Tributària i Recaptació, Serveis Jurídics, Contractació, Patrimoni i Manteniment i Atenció Ciutadana; i com a tal, membre de la Junta de Govern Local.

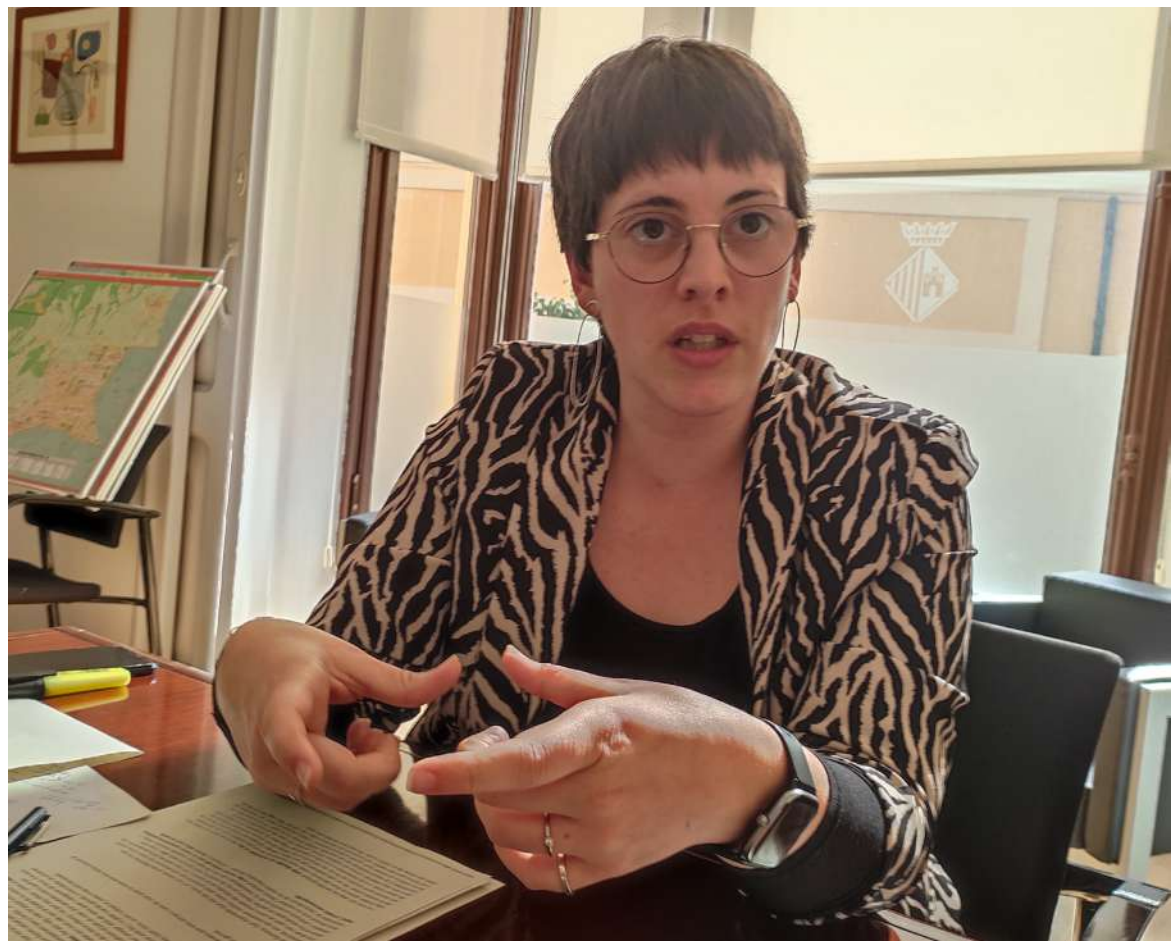

Ona Martínez Viñas, entrevistada al seu despatx a l'Ajuntament PEP VALENZUELA

Pep Valenzuela

• Dona jove, mare des de fa 7 mesos, apareixes ara a la segona major responsabilitat política en el govern de Terrassa, emocionant, temerari?

Han estat mesos molt intensos, la vida es capgira, en l'àmbit personal i el polític-públic. Crec, a més a més, que allò personal és polític, o sigui, àmbits estretament vinculats, com defensa el feminisme. Fa uns dos anys, vaig prendre la decisió conscient de ser mare i assumir més responsabilitats i presentar-me com a candidata d'ERC a l'alcaldia. Em costa molt, és la realitat. Vaig estar a punt de renunciar a una de les dues coses, vivim en un món on això encara és així, no estem acostumats al fet que liderin institucions públiques persones en edat reproductiva o persones que poden ser mares.

• Però, vas entomar totes les responsabilitats.

Va ser difícil, però és allò que soc i he pensat, i així entomo els dos reptes, tot sabent que s'han de fer equilibris en el personal i el públic, i és que tot el que faig, el meu compromís personal i polític. Ho visc amb alegria, ho faig perquè vull deixar una ciutat millor per al meu fill, agafant el meu fill com a exemple de tots els fills de totes les terrassenques. És intens i difícil, però forma part d'aquest, i com ho és per a tantes dones que fan equilibris per fer-ho tot possible en altres àmbits i circumstàncies.

• La designació com a candidata va ser abans del canvi ara en l'equip de govern.

Sí. Jo vaig assumir com a candidata ja estant embarassada. L'Isaac Albert va decidir deixar l'ajuntament després. Entomo totes les responsabilitats amb goig, orgull i responsabilitat, forma part de l'experiència adquirida aquests anys, que he conegut prou la vida de partit i també a l'ajuntament, tinc recorregut i assumeixo amb ganes, els 4 mesos i el proper mandat.

• El partit t'ha fet costat en la decisió?

El partit ha entès amb absoluta normalitat, ens hem d'enorgullir d'aquesta normalització, que encara no ho és per a moltes dones. Crec que la política ha de donar exemple i trencar barreres, no hem de renunciar a res, hem d'ajudar a mostrar que es pot fer, així entenc la política, la decisió és coherent, així ho entén també ERC.

• El dia a dia normal?

No, falta molt per avançar. Les reunions es fan en horaris que resulta difícil conciliar, els caps de setmana estan plens d'activitats, però forma part de les responsabilitats, i també forma part de la feina a fer en l'adequació d'horaris i agendes de la vida pública per fer compatible vida productiva i reproductiva, que la vida familiar estigui valorada.

• Entrant en el balanç del mandat de govern que ja mira a la conclusió, què en destaques?

Una de les fites històriques a la ciutat ha estat el primer ple de dones, dones i entitats feministes. La mirada feminista a la sala de plens, es posaren les cures al centre, la vida; això és un dels moments més emocionant i importants del mandat, que no ha de quedar en sac buit, hem de continuar avançant en el mandat que ve. És imprescindible que aquestes llavors arrelin i germinin amb força, que esdevinguin pla estratègic feminista per la ciutat, perquè Terrassa sigui ciutat feminista de debò.

"No estem acostumats al fet que liderin institucions públiques persones en edat reproductiva que poden ser mares"

• Les propostes del ple de dones les assumeix ERC en el seu programa de govern?

Absolutament, forma part del projecte d'avui i del proper mandat.

• Pel que fa a l'àrea que has tingut a càrrec aquest mandat, quin balanç en fas?

Em sento orgullosa. Hi ha hagut moments difícils, ho he dit sovint. Perquè aquest és un dels elements centrals de la política i que sempre i tothom porta per bandera, però hi ha molt i molt a fer. En tot cas, l'orgull que dic és perquè hem plantat llavors. Pot semblar poc; tanmateix, n'és molt i molt important, situant-lo en una perspectiva de futur. Que és el que es podia fer.

Sense menystenir ningú, crec que aquest ha estat el mandat més participatiu en nombre de processos i espais. Totes les àrees de l'ajuntament han elaborat el seu pla, totes les polítiques publiques han de ser participades. Reconec, així mateix, que ningú no té la bareta màgica, almenys jo no.

"Crec que aquest ha estat el mandat més participatiu en nombre de processos i espais"

• Quins fets ens permeten veure això que dius?

La mirada de ciutadania està present en els plans i polítiques dissenyades. Potser, després costa que de veure això concretament; perquè, a més, quan les desenvolupes no hi ha resultats immediats. En tot cas, hem fet el primer procés de processos participatius, el de barris saludables. No és perfecte, s'ha de millorar, però la gent ha proposat idees i ha fet que les idees inicials fossin treballades en els consells de districte, entre serveis de l'ajuntament i la ciutadania.

• Les entitats i organitzacions socials no ho veuen tan bonic això.

Ja, segur, ho sé. Però, és que la participació no va de jo porto avui una idea i l'ajuntament la porta a terme demà mateix. D'altra banda, hi ha algunes idees confuses sobre la mateixa participació. Per entendre'ns, el primer procés participatiu es produeix en les eleccions, i el govern que surt ja té aquí un programa votat i per desenvolupar.

Això no treu, ans al contrari, que hi hagi d'haver una participació constant en tant que deliberació ciutadania-ajuntament que permeti posar sobre la taula els programes i ampliar consensos amb la veu de tothom i l'acabem de fer realitat entre totes. Això, reconec, avui encara no passa. Hi ha acords votats per la gent que al cap de 5 o 10 anys encara no s'havien fet, això no pot ser.

• Algun fet més a ressenyar?

Sí, i molt important. Hem fet que la comissió de seguiment del reglament de participació, que ja hi era, però amb poca efectivitat, es doti de normes per ser un espai de participació transversal, real, de deliberació permanent. Fent diagnosi i propostes, en tots els espais, que no es tracta tampoc de guanyar a tenir més espais. Llàstima que aquesta diagnosi només estarà acabada ara. El curs vinent volem plasmar-la i fer-la efectiva amb les propostes, amb les mirades de tota la diversitat ciutadana.

• Una pregunta en tant que candidata d'ERC, o sigui la veu avui més representativa: és contradictori defensar l'Anella Verda i la transició ecològica al mateix temps que donar suport al Quart Cinturó.

A veure, són dos temes diferents. Sobre el Quart Cinturó, a ERC estem en contra i ho estarem sempre. No mirem al passat, l'Anella Verda és absolutament imprescindible, per qüestions ambientals i també de salut mental. Nosaltres no hem pactat amb el PSC que es faci aquesta infraestructura. La Generalitat ni tan sols té competència al respecte, és només responsabilitat de Madrid. Seguirem defensant que no es faci.

[Bellots II] "Som conscients que es carrega una part de l'Anella Verda, no ens agrada, però l'altra solució és hipotecar el futur de Terrassa"

• I el macropolígon Bellots II?

Això ens ve aprovat des de fa anys. És impossible revertir-lo sense crear un greuge econòmic inassumible per l'ajuntament i la ciutat com un tot. Som conscients que es carrega una part de l'Anella Verda, no ens agrada, però l'altra solució és hipotecar el futur de Terrassa a causa de les indemnitzacions de despeses i de processos que ens suposaria.

Tot i això, és possible canviar alguns usos del projecte perquè sigui més amable i fer que sigui una oportunitat econòmica, que sigui un polígon referent, capdavanter, en consonància amb la nova indústria que volem.

• Finalment, aquest govern de coalició té la vostra cara? Com us diferencieu de Tot x Terrassa?

Aquest govern ha sigut un sol, és totalment nostre i ens sentim orgulloses. Les diferències ens han fet complementaris. Crec que TxT sap més donar respostes immediates i portar el dia a dia. Nosaltres hem garantit, en temps especialment complexos, el funcionament dels serveis generals, la sala de màquines de l'ajuntament, amb la mirada posada en el futur. Aquesta visió de projecte a llarg termini, fent una ciutat d'oportunitats per a tothom, en una Terrassa que és Catalunya i món.

Terrassa, capital de la qualitat de vida

Ona Martínez i Viñas
1a Tinenta d'Alcalde de l'àrea de Serveis Generals i Govern Obert
Alcaldable per ERC Terrassa

Farem de Terrassa la capital de la qualitat de vida. Aquest és el nostre objectiu i el nostre compromís. Hem treballat, treballem i continuarem treballant amb tothom implicat per fer-ho possible.

Potser pensareu que és agosarat i ambiciós? Doncs sí. Perquè ho volem tot per als terrassencs i les terrassenques i no pensem renunciar a res. I perquè estic convençuda que Terrassa tenim el potencial i totes les condicions necessàries per esdevenir aquesta capital. Una capital que res té a veure amb el nombre d'habitants i tot amb el fet que s'hi visqui el millor possible: amb oportunitats per a tothom, amb seguretat, amb carrers i places amables, verdes i on poder gaudir, amb una oferta cultural potent i diversa com la que tenim i amb una atenció sanitària a l'alçada de les necessitats de la nostra gent.

"Escoltar totes les problemàtiques, compartir l'anàlisi de les solucions i planificar per ser útils i per allunyar-nos de la política de les promeses, exercint la política dels compromisos i les accions de present i de futur"

De fet, quan preguntem als nostres conciutadans i conciutadanes com veuen la nostra ciutat i què és el que més estimen, ho tenen clar: és tranquil·la i s'hi viu bé i en valoren molt especialment la qualitat de vida. Ara bé, també saben –com nosaltres- que encara pot ser molt més del que és. Tenim tots els ingredients: universitats integrades a la ciutat i referents en enginyeria, ciències i audiovisuals, un teixit productiu i econòmic que ve de lluny, talent i coneixement per innovar i una ciutat plena d'espais on fer que pugui arrelar. I el més important: persones, entitats i agents amb idees i ambició. Nosaltres volem acompanyar aquesta Terrassa que vol avançar sense aturador.

Aquests anys des del govern municipal hem treballat precisament per posar les bases d'aquesta nova Terrassa, d'una Terrassa ambiciosa, que no es resigni i que deixi enrere el passat per millorar el present i avançar decidida cap al futur. I ho volem fer encara més i encara a més velocitat.

Com? Doncs arremangant-nos i escoltant a tothom. Treballant sempre i des de tot arreu per la ciutat. Sumant esforços amb el teixit associatiu, amb tots els agents i amb totes les administracions per donar resposta a les necessitats i per planificar les solucions, perquè no només ens quedem en evidenciar les necessitats, treballem conjuntament amb tothom per avançar en les solucions, planificant-les, compartint-les tècnicament per fer-les possibles. Això, per exemple, és el que hem fet amb el Conseller de Salut, Manel Balcells, i el govern de la Generalitat. I quan es treballa així és quan s'assoleixen resultats que milloren, en aquest cas, l'atenció sanitària i, especialment, la primària de la nostra ciutat i, en definitiva, la vida de la gent.

Perquè si parlem de millorar la qualitat de vida de la ciutadania està clar que cal potenciar la inversió en salut. Per exemple, dotant institucions públiques com el Consorci Sanitari de Terrassa de pressupost per augmentar la seva capacitat i poder disminuir les llistes d'espera. Això és el que fem quan aprovem els pressupostos de la Generalitat informant que el CAP Can Roca passa a ser gestionat íntegrament pel Consorci Sanitari de Terrassa o quan s'explica que ja s'ha posat fil a l'agulla per construir un nou CAP Nord més gran i dimensionat per donar resposta a les necessitats actuals al Parc de la República. O quan també s'està treballant conjuntament des de l'Ajuntament i la Generalitat per construir un nou edifici que aglutinarà un CUAP –llargament reivindicat- i un nou CAP prop de la Plaça Països Catalans i que també permetrà descongestionar tant les urgències com la primària del CAP Sant Llàtzer, amb la creació d'aquesta nova Àrea Bàsica de Salut. Compromisos ferms que quedaran escrits i signats en un Pacte de Salut de ciutat que dotarà de visió integral i planificació les polítiques de salut a la ciutat i que serà garantia que les coses passin, i més enllà de les gestions del dia a dia, avancem en solucions que requereixen aquesta planificació i treball conjunt, solucions per problemes complexes i que s'arroseguen, que requereixen mirada a llarg termini i la implicació de tothom, també de la Generalitat.

Aquesta és la nostra manera de ser i de fer: escoltar totes les problemàtiques, compartir l'anàlisi de les solucions i planificar per ser útils i per allunyar-nos de la política de les promeses, exercint la política dels compromisos i les accions de present i de futur, amb concreció de mesures i les eines per fer el seguiment que la direcció política, marca republicana, s'implementa amb qualitat al territori, garantint que la ciutadania pugui comprovar i gaudir de les millores implementades.

"Més enllà de les gestions del dia a dia, avancem en solucions que requereixen aquesta planificació i treball conjunt, solucions per problemes complexes i que s'arroseguen"

Nosaltres tenim l'oportunitat i el compromís de defensar Terrassa arreu, sent útils per fer possible que les coses passin, escoltant i concretant les solucions que ens facin avançar cap a una Terrassa capdavantera en Salut i capital de la qualitat de vida. Fem-ho i, sobretot, fem-ho plegats, per fer-ho encara més!

> Pacte municipal per la Coeducació, educació en la igualtat, ni sexisme ni racisme, cap discriminació

Bases per a la construcció de la ciutat feminista

Pep Valenzuela

Terrassa disposa ja d'un pacte municipal per a la Coeducació als centres docents i espais d'educació no reglada (esplais, lleure i altres). Hom parla de coeducació o educació en la igualtat, una educació amb mirada i perspectiva no sexista ni racista, transversal a tot el currículum escolar i que es projecta a tots els àmbits de la societat, una proposta de treball que orienta institucionalment el programa Coeduca't del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya.

L'equip del Casal de la Dona que ha conclòs la redacció del document base ha rebut *Malarrassa* per informar i comentar l'experiència, just ara quan fa pocs dies que la Generalitat es veia obligada a retirar documents sobre educació sexoafectiva del seu web després d'una campanya del partit ultradretà Vox i el contenciós interposat per la Fundació Española de Abogados Cristianos davant el tribunal superior de justícia de Catalunya. L'objectiu, que el Departament d'Educació cancel·li el programa Coeduca't.

«Aquest document és l'esquelet que recull tota la feina feta», explica la Júlia López Quintana, professora i membre del grup promotor Grup Coeducació del Casal de la Dona, o sigui la diagnosi i les propostes dels centres educatius i entitats, des d'escoles bressol a universitats, tots els centres educatius, també d'arts i música, escoles d'adults; així com centres i entitats del sector no formal: esplais, lleure, esports i regidories. «Totes es plantegen des del seu sector estratègies, objectius, propostes, accions».

«Estem satisfetes de la feina feta en aquests dos anys», declara la Mercè Gómez Llobregat, també professora i membre del grup format també per com la Puri Carmona Ruiz, l'Anna Palmero Molina i la Isabel Salvador Resina, professores totes elles, des de fa dècades, i militants feministes, socials i per la pau.

Potser, encara pot sonar estrany o semblar nou el concepte coeducació, un fet que palesa com costa avançar en la normalització de l'educació en la igualtat. Als governs i les administracions els manca voluntat i decisió. «Existeix un pla de coeducació des de fa anys elaborat pel Departament D'Educació de la Generalitat que estableix algunes normes, com és la de designar responsables de referència a cada centre educatiu, de tota Catalunya», informa la Isabel, «però la seva implantació va molt lenta».

Un document de referència al país

La novetat, aquí, és que la regidoria d'Educació de l'Ajuntament de Terrassa, a càrrec de la Teresa Ciurana (professora ella també), decidí posar fil a l'agulla i feu la proposta de l'elaboració d'un pacte local, aquest que avui ja és d'accés públic i lliure a la web municipal. En principi, aclareix la Mercè, «els ajuntaments no tenen cap obligació concreta, però sí responsabilitat» i, en aquest cas, voluntat política també.

A més del grup del Casal de la Dona, van optar a la realització del document l'Associació de Mestres Alexandre Galí (moviment de renovació pedagògica) i l'ICE (Institut de Ciències de l'Educació) de la UAB. El Casal, però, té 5 formadores del Coeduca't i experiència acumulada de dècades, algunes experiències pioneres, com el de la Mercè Gómez a l'institut Montserrat Roig.

El grup inicial del Pacte el van formar 15 persones, representants de la regidoria, dels Serveis d'Educació municipals, de les escoles bressol, escoles municipals, l'Eina Cooperativa, l'Esplai la Fàbrica, la Fundació Educativa Can Palet, Ca n'Anglada i Ègara; de les escoles Joan Torredemer i Abat Marcet; dels instituts Aimerigues i Montserrat Roig, de les escoles d'adults Ramon Llull i Anna Murià, de l'Escola Universitària d'Infermeria de Terrassa i de l'UPC.

«En un món on el llenguatge i posar nom a les coses és poder, el silenci és opressió i violència», afirmava Adrienne Rich, poeta i intel·lectual feminista estatunidenca la cita de la qual encapçala el redactat del Pacte; i així ha estat en aquest procés. Elaborada la proposta, el disseny i les fases de treball pel grup promotor, al «document marc del pacte» hi ha les aportacions de les direccions d'escoles bressol, de primària i secundària, 3 escoles d'adults, 4 centres universitaris, 18 entitats de lleure.

■ Isabel Salvador Resina, Mercè Gómez Llobregat, Júlia López Quintana i Anna Palmero Molina, de l'equip del Casal.

PV

De totes maneres i malgrat la disposició, afegeix la Mercè, «ha costat molt fer les trobades per parlar i que es fes la diagnosi i el treball general, sobretot al sector del lleure, per les condicions laborals que tenen».

Destaca l'Anna que es va fer una formació per a les participants amb l'Amparo Tomé i la Marina Subirats, dues referents fonamentals del món de la coeducació al país, per posar en comú el llenguatge i terminologia base. «La gent està molt interessada», afegeix, «ha estat un procés molt participatiu, han col·laborat en la redacció definitiva. Per tant, no és que nosaltres hem inventat res, hem fet el redactat definitiu amb les propostes de cada grup de treball, nosaltres hem contactat i la gent s'ha posat les piles».

Una feinada, així doncs, un document de referència al país. «Ara comença la construcció del futur», riuen, però no bromegen, les companyes del Casal de la Dona. «El futur de la ciutat i la societat feminista, de persones iguals en drets, perquè la coeducació és un vector transversal en els plans d'educació i l'educació és la base fonamental en la formació i socialització de totes les persones», emfasitza la Isabel.

"Per fi podem fer un bon pas endavant!"

La designació d'un referent de coeducació als centres educatius és un mandat del Departament d'Educació que remunta a la implantació de la llei d'educació LOGSE, anys 1990, recorda la Mercè Gómez Llobregat, professora jubilada i veterana militant feminista, i afegeix fent una ganyota: «i estem en 2023!»

A Catalunya hi ha dos moments clau per a la coeducació, explica la Júlia López Quintana. El 2005, amb la celebració de les primeres jornades del Departament d'Educació i la conferència inaugural de la sociòloga Amparo Tomé González, especialista en educació i gènere, que establia un marc teòric i conceptual base. Allà es presentà la responsable del Departament d'aquest programa, la Núria Solsona Pairó. «Això va ajudar una mica a centres on ja es feia alguna feina», recorda la Mercè. Es van fer formacions, «hi va haver una empenta, però després un buit sense cap acció», lamenta.

Segueixen alguns anys durant els quals es fan activitats disperses i de forma voluntària a diferents centres, fins al 2018 i el llançament del programa Coeduca't per part d'Educació. Es va fer una primera formació, amb 30 persones de tota Catalunya, 4 del Vallès occidental. «Clarament, en el 2019 es veuen accions més decidides», assegura la Júlia, que participà en la citada formació, «es nota el canvi, hi ha més centres amb referents i comissions per treballar la qüestió, i s'estableix al nou currículum educatiu la coeducació com a vector transversal».

Ha costat, «les prioritats!», es plany la Mercè en assenyalar que «els polítics saben que la prevenció de la violència masclista passa per una formació en coeducació i en igualtat. Si el Departament hagués pres la coeducació de la mateixa manera que la normalització lingüística, no estaríem aquí. O sigui, si en coeducació s'hagués fet com amb el català, que es van posar en marxa tots els recursos a disposició, ens trobaríem en una altra situació avui», sentencia.

Insisteix en aquesta qüestió la Isabel Salvador, professora jubilada i membre del Casal: «és clar que el creixement del moviment i l'avenç de les propostes feministes estan aconseguint que, per fi, l'educació en la igualtat i el combat contra les violències masclistes siguin prioritàries. S'han produït canvis socials que impulsen aquesta agenda. Clar que, això ha remogut sectors reaccionaris».

El document és el recull més important a disposició pel que fa a la diagnosi i propostes per a l'educació en la igualtat i per la construcció de relacions socials no sexistes, racistes ni discriminatòries

Molt important també, el fet que «aquesta feina no l'han fet tècnics municipals o d'altres àmbits», subratlla la Júlia. «L'ha fet gent que trepitja carrer, escoles», i destaca que a la presentació del document, el passat 24 de febrer, participaren la federació d'associacions veïnals local, monitores de lleure, professorat d'universitat i altres centres, del Consell d'Entitats d'Acció Socials, de cases regionals; la Taula de l'Aigua i Dones d'Aigua, monitores de menjadors i representants d'associacions de famílies d'alumnes (ampas i altres).

El document, assegura l'Anna, és ara «el recull més important a disposició pel que fa a la diagnosi i propostes per a l'educació en la igualtat i per la construcció de relacions socials no sexistes, racistes ni discriminatòries de cap mena i, per tant, una eina per fer la coeducació s'estengui arreu, que sigui un pacte de ciutat».

> Amb cadires de rodes i bastons d'invidència, existeix la ciutat d'accessibilitat universal?

Montse Petita: "A Terrassa, una autèntica cursa d'obstacles"

Lluís Costa

Amb cadires de rodes i bastons, un grup de 15 persones passejaven el passat 21 de gener per carrers del barri de Sant Pere. Res de nou si no fos que es tractava d'una marxa exploratòria (la primera es va fer el juliol passat) per descobrir com és el trànsit quotidià de les persones amb discapacitat i diversitat funcional. O sigui constatar fins a on l'accessibilitat és universal o només reservada per a una part de la població, mentre l'altra queda exclosa.

Durant les quasi dues hores de recorregut, diverses participants es van posar a les sabates d'aquelles persones amb mobilitats reduïda, baixa visió o ceguesa, i van evidenciar les barreres arquitectòniques que es troben als barris: incompliment sistemàtic de normatives d'accessibilitat en locals comercials com bars i terrasses. Una autèntica cursa d'obstacles, previstos molts i també no pocs d'imprevistos.

Acompanyades per activistes de l'associació Prou Barreres, amb cadires cedides per Oncolliga Terrassa per a l'acte i d'un bastó per a l'experiència de mobilitat de persones invidents, el grup es trobà en una taula rodona al final de la marxa, per explicar les impressions sobre l'experiència viscuda i els entrebancs detectats.

La marxa va evidenciar les barreres arquitectòniques que es troben als barris i l'incompliment sistemàtic de normatives d'accessibilitat en locals comercials com bars i terrasses

Una constatació unànime: primer, les dificultats conseqüència d'una urbanització pensada sense tenir en compte els drets de mobilitat i accessibilitat de totes les ciutadanes i, segon, la deixadesa de l'espai públic. «Molt cansament amb la cadira, tot queda molt més lluny», comentava una de les participants. «Molta sensació d'inseguretat i vulnerabilitat personal», una altra, «por i com si tot fos perillós». La majoria de voreres no tenen l'amplada mínima, llambordes trencades, relleu que dificulta la circulació normal, cubells d'escombraries i fonts d'aigua no practicables per qui va amb cadira, obres no senyalitzades que obliguen a fer mitja volta, «m'he de planificar tot el dia».

Res més lluny de la propagada i suposada accessibilitat universal, «la ciutat no és inclusiva, deixa fora multes persones», afirma amb contundència la Montse «Petita», de l'organització de la marxa, militant de la CUP, que és l'entitat responsable d'aquesta marxa.

Marxa exploratòria realitzada el passat 21 de gener FOTO CEDIDA

«Volíem fer sensibilització sobre aquests problemes, mostrar a les ciutadanes de Terrassa que la ciutat no és inclusiva, és discriminatòria i es deixa una part d'aquesta població sense el dret a la mobilitat, posant entrebancs i obstacles allà on no n'hi hauria d'haver», i afegeix: «el Consistori permet que la ciutat continuï urbanitzada des d'una visió productivista i capacitista, no es té en compte els collectius de persones amb diversitat funcional, ni tampoc les persones grans ni aquelles que van amb el cotxet per a criatures».

Avui ningú nega públicament el dret de totes les persones a l'accessibilitat universal, menys encara els poders públics i les administracions. La realitat, però, és ben bé una altra. Malgrat que «la normativa i que les lleis obliguen, aquestes no es compleixen, i s'ha d'exigir i forçar el seu compliment», emfasitzava l'encara síndica de greuges de Terrassa, Isabel Marquès, en un acte organitzat també per la CUP, realitzat el passat 3 de febrer a la Masia Freixa.

L'argument «universal», aquest sí es compleix, és que mai hi ha pressupost suficient per a fer les obres necessàries. «Aquesta, però, és una excusa de mal pagador, perquè el disseny universal no ha d'implicar sobrecost ni ser més car», sentenciava l'Òscar Cano, terapeuta ocupacional, en aquest mateix acte, «és només una qüestió de planificació que, avui, encara no té en compte totes les persones».

Insistia en aquest problema en Dídac Cerezo, estudiant de Geografia, en apuntar als «grans plans urbanístics que no inclouen tot el necessari per fer efectiva l'accessibilitat».

En conversa amb *Malarrassa*, la Montse Petita, que forma part de la candidatura de la CUP a les pròximes eleccions municipals, parla de «l'experiència sorprenent» que ha viscut la gent que ha participat en les dues marxes exploratòries realitzades pel seu partit, «descriuen la ciutat com feta a trossos, com una carrera d'obstacles, de vegades insuperables».

Montse Petita (CUP Terrassa): "la ciutat continua molt hostil, has de sortir amb temps de casa perquè no saps què et trobaràs"

Reconeix que ha vist canvis des que inicià el seu activisme, l'any 1993, en una entitat dita Adifte, avui transformada en Prou Barreres, quan ja van fer alguna marxa exploratòria i havien comptat amb la participació del llavors alcalde Royes, «però la ciutat continua molt hostil, has de sortir amb temps de casa perquè no saps què et trobaràs. Ara, quan he vingut cap aquí, he hagut d'esperar parada perquè un camió que volia descarregar impedia passar per la vorera, una persona a peu hauria passat sense massa problema, jo m'he hagut d'esperar».

«Em fa pensar en l'egoisme de molta gent», explica en Jordi Mercè, també militant de la CUP i participant en la marxa exploratòria, «que agafa el seu cotxe i aparca en el pas de zebra, potser pensant que tothom podràs esquivar-lo, i no és així». Però destaca: «Ara, és molt pitjor que aquest egoisme que hi hagi passos de vianant sense baixant o rampa per poder creuar, això és obligatori i és responsabilitat de l'ajuntament, no hi ha cap disculpa».

La gent de la CUP fa seva la reivindicació de la plataforma única en els carrers, o sigui, carrers sense voreres. «No volem passos alternatius, perquè si un conductor es despista una mica et passa pel damunt», exigeix la Montse, «volem plataforma única. Això, a més i ja estem cansades de dir-ho, ho estableix la normativa, ja n'hi ha prou del 'no hi ha diners' de sempre», s'indigna.

La trama urbanística de Terrassa respon a un passat industrial, una ciutat construïda entorn de fàbriques i vapors, carrers per al transport, voreres molt estretes, accés i sortida de les mercaderies d'aquests centres de producció, tèxtil principalment. El capital industrial decidia. «Val, aquesta és la història», reconeix en Jordi, «però ja n'hi ha prou! L'urbanisme ha de ser diferent, la ciutat és per a les persones, totes!».

La CUP, per un "urbanisme feminista" i una "ciutat cuidadora"

La Montse considera que, malgrat els avanços viscuts, «els drets no es respecten i les entitats, com ara Prou Barreres, no són prou tingudes en compte». Cita el cas de la taula de capacitats diverses municipal, i reconeix que hi ha serveis per coordinar i compartir informacions, però que no es planta davant l'incompliment de les normatives».

Aquí insisteix en Jordi, subratllant que aquest organisme, «com tots els de l'ajuntament, és més consultiu, però no té pes deliberatiu ni de presa de decisions, són estèrils». A més, afegeix, les polítiques de l'ajuntament en relació amb urbanisme, estan encara sotmeses al pla d'ordenació urbanística del 2003, «un POUM totalment superat, elaborat imaginant una ciutat i ciutadania que ja no té res a veure amb les necessitats actuals, que no respon als grans canvis econòmics, mediambientals i socials viscuts».

Parlant de disseny i de ciutat ideals, les militants i candidates de la CUP, en Jordi també està a la llista per les municipals, proposen un «urbanisme feminista», pensen una «ciutat cuidadora», que cuida tothom, tenint en comptes les necessitats i capacitats de tothom. «Carrers atractius, per a la trobada de persones, on la gent gran se senti còmoda, les famílies puguin portar les criatures a escoles sense córrer riscos, amb comerços vius, serveis i equipaments públics, a tots els barris, aquest serà un espai on tothom voldrà viure».

Jordi Mercè, Isabel Marquès, Dídac Cerezo, Òscar Cano i Montse Petita PV

Manifestació multitudinària: NO al projecte del 4t Cinturó

Redacció

El passat diumenge 6 de febrer al matí, es van aplegar més de 4.000 persones als carrers de Sabadell. 17 tractors, colles de cultura popular, nombroses organitzacions i persones a títol individual, donaren suport a la Campanya contra el Quart Cinturó i les entitats que defensen el territori en una gran manifestació.

Des de diferents indrets del Vallès es van organitzat trobades collectives per assistir-hi, ja fos a peu o en transport públic. També s'hi van sumar entitats i particulars que treballen per evitar altres macroprojectes que posen en perill el territori, com el Hard Rock, l'ampliació de l'aeroport, del col·lectiu 'No ens vendreu la moto' o contra els jocs olímpics d'hivern.

La crida comuna de totes les persones que van assistir a la manifestació fou la defensa del territori davant de macroprojectes que no responen a les necessitats reals de la ciutadana i, sobretot, que atempten contra la biodiversitat i la integritat dels ecosistemes agraris i forestals que resten al Vallès.

La manifestació, que va començar a la Plaça de la Creu Alta, va omplir tot el recorregut fins a la plaça de l'Àngel, fent que des de la Plaça de les Dones del Tèxtil fos difícil ja avançar. També es van omplir els carrers adjacents al recorregut per les mateixes persones que formaven part de la manifestació.

L'acte de cloenda va comptar amb la lectura del manifest que la darrera setmana van signat més de 1.000 persones i prop de 200 entitats, i les demandes que des de la Campanya i les entitats organitzants s'hi van posat de nou sobre la taula: "Exigim que desaparegui el Quart Cinturó de la planificació i que s'eliminin totes les reserves viàries urbanístiques del planejament. Només així podrem tenir la certesa de que mai no es construirà el Quart Cinturó"

Entre les demandes que es van fer, es va cridar contra el pressupost aprovat tant a l'estat espanyol com a l'acord de pressupostos a la Generalitat que posa el focus en la Ronda Nord definida al pla de mobilitat del Vallès. "Exigim que les partides pressupostàries incloses en els Pressupostos de l'Estat per al 2023, que comprenen estudis o inversions per aquest projecte, no s'executin i que deixin d'aparèixer als pressupostos dels propers anys. La Campanya demana que no es menteixi a la població amb el joc de la desinformació, que s'arxivi d'una vegada per totes la construcció de macroprojectes d'asfalt i que s'aposti per connexions reals ferroviàries, tant al Vallès com a la resta del país.

FOTO: PEP VALENZUELA

■ Manifestació a Sabadell contra el 4t Cinturó del passat 26 de febrer

"No existeix consens social ni polític per aquest projecte"

L'acte va concloure amb la participació d'algunes colles de cultura popular i vàries actuacions, entre elles la del cantant Joan Garriga de Dusminguet, que juntament amb els parlaments de la Campanya contra el Quart Cinturó i les entitats organitzants, han cridat que el Quart Cinturó i la Ronda Nord no es realitzarà.

La valoració de la Campanya va ser molt positiva, segons explicà el seu portaveu, Toni Altaió, qui ha remarcat que "no existeix consens social ni polític per aquest projecte i que com avui s'ha demostrat, el que sí existeix és un rebuig al model de país que ens volen imposar, i que no permetrem. Des de l'organització popular, l'aturarem!"

"Exigim al govern de la Generalitat propostes per preservar la biodiversitat i per garantir una mobilitat sostenible al país. Menys asfalt i més transport públic de qualitat, accessible i assequible" ha conclòs el portaveu.

> Comunicat de l'Observatori de l'Aigua de Terrassa

"Per un Pacte Social de l'aigua a Terrassa"

L'Observatori de l'Aigua de Terrassa (OAT) volem fer pública la nostra preocupació per la situació econòmica que haurà d'afrontar l'Empresa Pública Taigua, en un futur immediat, com a conseqüència de l'escandalós increment dels preus de l'energia que s'està produint des l'any passat. Aquest increment ha provocat una escalada generalitzada dels preus de la majoria de subministraments necessaris pel normal funcionament del servei, el qual necessita una renovació urgent de la xarxa d'abastament. Segons informació de la Gerència de Taigua 2021, aquesta situació imprevista està provocant uns efectes molt negatius sobre la capacitat de compra que s'obtenia fins ara amb les tarifes que, en aquests moments, és d'un 77% menor en relació a la que es gaudia al gener de l'any 2014.

Durant la gestió privada de Mina-Agbar era molt difícil conèixer el compte de resultats que obtenien. L'any 2013, davant la pressió de la Taula de l'Aigua, Mina-Agbar va fer públics uns beneficis nets de la gestió del negoci a Terrassa d'uns 616.401€, quan la realitat ha demostrat que el negoci de Mina-Agbar a Terrassa era molt superior, tal com s'ha fet evident amb les xifres obtingudes per Taigua que, en aquests quatre anys de gestió pública, ha obtingut uns resultats, sense revisar tarifes i actualitzant els sous del seu personal, superiors als 3 M€ anuals.

Aquests ingressos nets han permès a Taigua seguir invertint en la infraestructura del servei sense haver de recórrer necessàriament a l'increment tarifari. Malgrat tot, resulten insuficients per fer front al dèficit acumulat en inversions dels 75 anys de gestió privada de Mina-Agbar que s'estima en uns 165 milions d'euros, dels quals 120 M€ corresponen a la reposició de la xarxa secundària que en un horitzó a 30 anys suposaria una inversió anual de 5 M€/any segons informació de la Gerència de Taigua 2021.

Durant els quatre anys de gestió pública de Taigua, s'ha invertit un total 8,86 M€, quedant sense licitar inversions per un import de 4,14 M€, que no s'han pogut executar per problemes logístics i pels efectes de la pandèmia. D'aquests, es té previst aplicar 3,99 M€ en inversions per a l'any 2023.

La revisió de les tarifes de l'aigua, d'acord amb l'Índex de Preus al Consum (IPC), és una pràctica habitual per a l'activitat econòmica de qualsevol empresa. Cal recordar que durant la gestió de Mina-Agbar, les tarifes a la ciutat es van augmentar anualment durant tot el període de 2003 al 2013 (11 anys), amb un increment d'un +63%, molt superior al registrat a les dades de l'IPC a Catalunya que va ser d'un +29,8%, un augment, del tot injustificat, a favor de Mina-Agbar de més d'un 33,8%.

Finalment i com a dades significatives a ressaltar, segons l'IPC a Catalunya (l'IDESCAT1), el període que va del gener del 2014 al novembre del 2022, l'índex de preus ha estat d'un 16,6%, sense que aquest increment hagi repercutit en la factura de l'aigua.

Des que es va començar el procés de remunicipalització, ara fa 8 anys, Mina-Agbar no ha parat de posar pals a les rodes presentant de forma contínua contenciosos administratius i litigis judicials que han dificultat la gestió de l'actual empresa pública Taigua i a més a més, seguim mantenint contractes de continuïtat amb Mina-Agbar superiors a 1M€/anuals (lloguer seu social de Taigua, laboratori, intercanvi de cabals d'aigua, sistema operatiu de gestió) que si es licitessin, comportarien una reducció de costos considerable a favor de Taigua.

"Els ingressos nets de Taigua resulten insuficients per fer front al dèficit acumulat en inversions dels 75 anys de gestió privada de Mina-Agbar, que s'estima en uns 165 milions d'euros"

Segons informació de Gerència de Taigua al 2021 es proposa un Pla Econòmic Financer que pretén resoldre aquest dèficit històric d'inversions sense que això comporti cap risc econòmic o financer ni per a l'Administració Local ni per a Taigua, donada la solvència econòmica i financera del servei.

La bona estabilitat econòmica que hem transitat durant el període 2014-2021, s'ha vist reduïda considerablement durant l'any 2022, amb l'augment dels preus de les matèries primeres i el sobre cost de la factura energètica que ha augmentat en +1,5 milions d'euros/any, que deixarà els ingressos nets del 2023 en uns 791.968 €, fet que implicarà, que al 2024 no es pugui mantenir la mitjana anual d'inversions que es venien realitzant.

Quines propostes fem des de l'OAT per revertir aquesta situació?

L'Observatori de l'Aigua de Terrassa volem posar en valor la gestió pública de l'aigua com a referent per fer possible la millora continua del servei, ajustant al màxim les tarifes per tal que cobreixin el cost real de la seva gestió, poder disposar d'un Fons Social que garanteixi l'accés a l'aigua per a tota la ciutadania i augmentar el rendiment de la xarxa per als propers anys.

Com Observatori de l'Aigua sempre vetllarem perquè qualsevol increment de tarifes de l'aigua vagi prèviament acompanyada de la informació que acrediti la seva necessitat i sobri un debat participatiu i de corresponsabilitat ciutadana. Som conscients que sense una economia de Taigua sanejada no es podran assolir tots els reptes que comporta la millora contínua d'aquest servei tant necessari per a la ciutat.

Quines són les mesures econòmiques i financeres que des de l'OAT demanem que s'apliquin de forma immediata per part de l'Administració Local i Taigua per tal de continuar mantenint la solvència i la sostenibilitat necessària de la gestió pública de l'aigua a la nostra ciutat? En el supòsit que es revisés la factura de l'aigua, aplicant l'IPC dels últims 14 anys, Terrassa continuaria sent la segona ciutat en gaudir de les tarifes d'aigua més econòmiques de les ciutats de Catalunya de més de 50.000 habitants, i amb unes despeses de captació, elevació i subministrament molt més elevades que a la ciutat de Manresa, que segons les dades a la pàgina web de Taigua, és actualment la ciutat més econòmica.

Volem que els contractes en vigor que es van signar amb Mina-Agbar l'any 2018, que penalitzen els resultats de Taigua, finalitzin definitivament a finals del 2023. Volem seguir sent una referència sobre la gestió pública de l'aigua, demostrant que la gestió pública de l'aigua és molt més transparent, eficient i sostenible que la privada i, sense cap mena de dubte, la millor decisió per als interessos de la ciutadania de Terrassa.

Volem que els comptadors d'aigua formin part de la gestió de Taigua com un element més del servei i deixin de ser un negoci més de Mina-Agbar. Per tots aquests motius, fem pública la nostra proposta d'un Pacte de Ciutat en defensa de la gestió pública de l'aigua a Terrassa al qual es sumin la totalitat dels partits polítics de la ciutat, amb o sense representació al Consistori.

Cal el compromís de tots els partits polítics i de la ciutadania organitzada per afrontar les dificultats del moment actual i assegurar així el blindatge econòmic i social del servei d'abastament de l'aigua a la nostra ciutat.

Comissió Permanent de l'Observatori de l'Aigua de Terrassa

> Anna Carol és reeligida presidenta d'Òmnium Terrassa

5.030 sòcies, 61 activitats a l'any, un balanç fantàstic del 2022

Lluís Costa

L'Anna Carol continuarà 4 anys més com a presidenta d'Òmnium Cultural Terrassa. Així ho va resoldre l'assemblea de l'entitat el passat 19 de gener. Els altres objectius d'aquesta assemblea eren aprovar el balanç d'activitats de l'any 2022 i les propostes per 2023. En aquest canvi d'any, per cert, una dada a tenir molt en compte i que diu molt de l'entitat: amb data d'aquest 19 de gener, el nombre de persones sòcies de l'entitat sumava 5.030, que fan d'Òmnium, segurament, l'entitat sociocultural amb més suport de la ciutat.

L'any 2022 encara hi havia soroll de restriccions pandèmiques, però, sobretot en el segon semestre, ja totes les activitats es van realitzar amb plena normalitat. Tant les pròpies com aquelles convocades conjuntament amb altres entitats locals, sempre entorn dels ideals d'Òmnium, matisa l'Anna en declaracions a *Malarrassa*, o sigui: llengua, cultura, país, cohesió social i drets civils i polítics.

Una d'aquestes col·laboracions va estar centrada en la figura d'en Joan Fuster, el gran pensador i crític de Sueca, referent teòric dels Països Catalans amb el seu treball Nosaltres els valencians. L'activitat consistí entres conferències, organitzades amb l'Ateneu Terrassenc.

Anna Carol, a la seu d'Òmnium Terrassa

PV

Són moltes i diverses les activitats d'Òmnium: Límbic Festival, Nit del Misteri, poesia, defensa dels drets civils...

L'Anna Carol destaca una altra activitat, aquesta realitzada com a Òmnium Cultural Catalunya, el primer Límbic Festival, una fira de creació artística contemporània, en àmbits com el teatre, la música, el circ, l'humor, dansa, performance i poesia. Amb col·laboració de l'Ajuntament de Terrassa, el festival omplí el parc Vallapardís i altres espais d'activitats modernes. El nou festival dedicat a la creació contemporània tot mostrant la vitalitat de la creació en català, té caràcter itinerant i la segona edició es realitzarà a la ciutat de Sitges.

Aquest 2022 portà molt bones notícies, específicament, en l'àmbit de la poesia. Interessant, per altra banda, el fet que fos una proposta d'un soci, explica Carol. «La junta rep sempre amb molt interès els suggeriments i idees de les sòcies, vull dir que no ens tanquem en els plans aprovats». La proposta, les Trobades de cafè i poesia, han tingut un gran èxit. Concebuda com a trobada informal, a la cafeteria del Coro Vell, que gestiona l'entitat Fupar, és moment per presentar llibres de poetes terrassencs, així com a la lliure participació de gent que recita texts propis o de poetes consagrats. «S'ha creat un ambient màgic, molt emocionant», assegura, tot destacant la recitació per part dels cambrers de Fupar, molt animats en descobrir i acompanyar l'activitat.

La glosa també ha tingut espai en la programació, inaugurant un altre festival, Festival de Glosa de Terrassa, que s'estrenà el mes d'octubre, al Vapor Ventallò, amb una participació de més de 300 persones. Una proposta del grup de glosa local que entomà Òmnium i fa seva, en col·laboració amb la Plataforma per la Llengua.

En línia amb les dades a tenir en compte a què es feia referència a l'inici d'aquest text, s'ha de fer atenció també al nombre d'activitats acomplertes el 2022: les citades, a les quals se sumen les de caràcter periòdic, veure els concursos literaris i els cicles de xerrades, han sumat un total de 61, el que resulta en més d'una per setmana.

Pel que fa a la programació del 2023, Òmnium s'ha unit al projecte Vincles, un espai de conversa i aprenentatge informal de català, dirigit a catalanes nouvingudes, en col·laboració amb la Creu Roja, Xerrem, Veu Pròpia i el Consorci per a la normalització Lingüística. Vincles s'estrena a l'escola Nova Electra, on un grup de mares rep classes de català, mentre els infants estan a l'aula.

Sempre amb aquesta línia de defensa de la llengua, l'any s'iniciava amb actes de reflexió sobre la situació d'aquesta, molt comentada en els mitjans. «Som conscients que l'ús social perd força», reconeix la presidenta de l'entitat, «i que no tot depèn de nosaltres, però sí que en som responsables també, per això aquesta campanya decidida».

Una proposta nova i molt important és la creació de l'Escola de formació Guillem Agulló, concebuda com a espai de formació teòrica i pràctica en la defensa i l'exercici dels drets civils. Dirigida per Jordi Cuixart, l'escola és un espai de formació teòrica i pràctica de les eines per a l'enfortiment democràtic per a la defensa i l'exercici dels drets civils i polítics; per a l'empoderament de la societat civil; per fer front a l'amenaça del discurs d'odi i del creixement de l'extrema dreta i el feixisme, que posen en risc la cohesió social, i per generalitzar les eines de la lluita noviolenta i de l'exercici de la desobediència civil. Des de l'entitat local volen fer xarxes amb les associacions de joves de Terrassa.

S'estrenarà aquest any el Sopar Estellés, ampliant l'espai dedicat a la poesia, amb l'homenatge al gran poeta i enriquint la perspectiva de Països Catalans. Una activitat concebuda com a trobada oberta a les persones i les propostes poètiques i musicals, enmig dels àpats i les begudes. Es podrà assistir, així mateix, a una nova edició de la mostra de glosa.

No faltaran la clàssica *Nit del Misteri*, gran celebració dels premis de novel·la d'intriga Ferran Canyameres, el més antic del país en el seu gènere, el Maria Rovira i Montserrat Oller, d'alumnat de primària i secundària i postobligatori; el de poesia Enric Gall i el de teatre Àngels Poch.

Pel que fa a aquest darrer, l'Anna Carol destaca el fet que l'editorial especialitzada, l'egarenca OmniaBooks, ha publicat els llibres guanyadors de les dues edicions realitzades, *El Retorn*, de Manuel Brugarolas, i *Samurai*, de Ferran Joanmiquel. A més, totes dues obres s'han estrenat ja. La primera a Castellar del Vallès, la segona a Balaguer.

En el 150 aniversari del naixement de la pedagoga Rosa Sensat, Òmnium prepara, així mateix, un cicle de xerrades sobre la importància de la figura i del moviment de renovació pedagògica al país. Es preveu que tingui lloc de cara a la tardor.

Hi haurà una activitat especial en relació amb l'actualitat política del país i els camins del procés independentista, Campanya nou cicle per un país lliure. L'entitat considera que cal explicar l'anàlisi que fa del moment històric, explica la presidenta local. Volen, de la mateixa manera, contribuir així als esforços per «unir la ciutadania, com vam veure i viure l'1 d'octubre del 2017, perquè ho volem tornar a fer, com digué en Cuixart». Una tasca que des d'Òmnium entenen de «mediació i per crear complicitats», sempre des de la seva perspectiva d'entitat sociocultural, matisa Carol.

Sostre Cívic, salt de qualitat i quantitat per l'habitatge cooperatiu en sessió d'ús al país

Les cooperatives d'habitatge comencen a ser una alternativa real d'habitatge per a molta gent. Allò de què eren només són projectes de persones amb recursos econòmics, s'acaba.

Pep Valenzuela

Hom parlat de fets i realitats: 9 projectes, amb un total 120 habitatges, o sigui més de 100 persones sòcies que ja conviuen; quinze 15 projectes més, pels propers 5 anys, en procés de desenvolupament, el que suma més de 500 habitatges, que seran més de 500 sòcies, i els socis expectants, amb els quals el nombre total supera a dia d'avui les 1.100 sòcies en Sostre Cívic cooperativa de projectes. El total a Catalunya suma 15 projectes de convivència, amb 221 habitatges, i la promoció de 30 projectes amb 700 habitatges.

De la importància d'aquest fet parla el reconeixement de l'ONU, que els ha concedit el premi de plata dels *World Habitat Awards*, tot destacant els valors de transformació social i l'impacte multinivell dels projectes, per la feina en favor de la diversificació de les opcions de tinença del mercat d'habitatge en un país on, històricament, s'ha afavorit la propietat, amb l'objectiu que en 20 o 30 anys el 10% del total d'habitatges del país siguin cooperatives en cessió d'ús.

El model que defensa s'emmiralla en les grans experiències d'èxit a Uruguai i Copenhage, on són milers les persones i nuclis de convivència que hi participen, constituint grans cooperatives, propietàries dels habitatges, a preu assequible, per fer-ho replicable a escales populars, construint amb estàndards de qualitat dels materials, medioambiental i minimització dels consums energètics.

Col·laboració pública amb cessió de sol

El motor d'aquest moviment és la cooperativa Sostre Cívic, nascuda el 2004 inspirat-se en el model Andel, a Dinamarca. Primer, una fase de «predicació en el desert», informa en José Téllez, tècnic de comunicació i incidència política i soci treballador. El punt d'inflexió, fa cinc anys, la rehabilitació d'un edifici de sis habitatges cedit per l'ajuntament de Barcelona, al carrer Princesa, una prova pionera.

Després, aconseguí un concurs del mateix Ajuntament, dos solars de propietat municipal a Poble Nou i a Roquetes, per fer nova construcció, que sumen 50 habitatges. Una experiència a partir de la qual decidiren crear una cooperativa de construcció. «Vam veure que per controlar tots els processos de la fase immobiliària perquè sigui escalable a mig i llar termini era necessari una constructora pròpia», relata en Téllez. Concretament, una cooperativa de treball que es diu La Constructiva. Això ha permès que es vegin els beneficis de la proposta de col·laboració. «Ara, tenim molta més demanda que oferta», assegura.

Sostre Cívic s'ha constituït en cooperativa de projectes, dintre la qual hi ha les cooperatives de treball homònima i La Constructiva. Un cas que fa única l'experiència a Catalunya.

Pel camí, més projectes. A Sant Cugat, un de paradigmàtic, per rehabilitar les antigues cases dels mestres, de propietat municipal, abandonades feia anys i ocupades per veïnes per fer habitatge social. Ajuntament i veïnes van contactar Sostre Cívic que ha assessorant la signatura del primer conveni entre un col·lectiu social i una administració pública per fer habitatge social cooperatiu en cessió d'ús, que s'inaugura aquest inici d'any.

Actualment, a Sostre Cívic hi ha 18 treballadores, més 5 a la Constructiva, el que vol dir que s'ha triplicat el nombre en només 4 anys. A banda, hi ha les col·laboracions externes. De fet, La Constructiva contracta els treballs de paleta i actua com a caps d'obra. Això suposa un estalvi del 30% o més (guanys habituals d'una constructora mercantil). Com que la cooperativa ho és sense ànim de lucre, no cal dir que els preus finals s'abarateixen molt, tot demostrant que el taló d'Aquil·les de l'habitatge cooperatiu, l'accessibilitat, té solució.

Concretament, avui, depenent del projecte (nova construcció o rehabilitació), el capital per accedir a un habitatge pot variar entre els 35 mil euros dels més cars i els 5 mil dels més barats. Després, la quota mensual i subministraments, entre 500 i 900 euros.

Això, doncs, ja està en marxa. Tanmateix, per rodar aquesta pel·lícula cal un protagonista, la col·laboració pública amb cessió de sol per facilitar la inversió social. Fins ara, el crèdit per les inversions s'estan contractant amb Fiare banca ètica, el Coop57 i l'ICF, normalment entre un 70% o 75% del total de la construcció. S'han fet, així mateix, títols participatius amb un retorn fins al 2,5% anual. Però cal molt més, i compten que hi pugui haver finança pública i també banca mercantil.

D'altra banda, pel mecanisme de tanteig i retracte, que permet la llei catalana, els habitatges que derivin de desnonament o execució hipotecària i que vagin a mans d'un banc, aquests estan obligats a cedir-lo al mateix preu que els ha costat a administracions públiques o promotores socials, i Sostre Cívic ho és. Això permet comprar edificis i transformar-los en habitatge cooperatiu molt més assequible.

Construcció nova, rehabilitació, habitatge per a sèniors, rural...

Els projectes poden sorgir d'aquestes i altres oportunitats que identifica la cooperativa, però també de socis que troben solars o edificis i s'organitzen en grups, anomenat llavors, que compten amb l'assessoria i acompanyament de l'equip tècnic.

La casuística és diversa: Clau Mestra, un grup que ha optat per fer autoconstrucció i estalviar en les aportacions inicials. La Constructiva ha fet direcció d'obres i ells han fet allò que no necessita preparació oficial per fer obres. A Olesa, es va comprar un edifici en construcció fallida, acabat, les quotes inicials són de 6 mil euros. Altres casos a Palafrugell, Valls, Manresa, Terrassa, Calonge Sant Antoni i Palamós.

També un projecte rural, d'única i ampla unitat de convivència, 9 habitacions i espais comuns a la masia El Turrós, a Argelaguer, Garrotxa, que conrea algunes hectàrees de terreny. I encara l'habitatge per a sèniors, amb serveis específics, com el de Sant Feliu de Guíxols, el Walden XXI, un antic hotel que s'està rehabilitant. En aquest cas, les quotes pugen més pels serveis.

En tots els casos els estatuts estableixen que un 25% dels edificis han de ser espai comú per a ús col·lectiu.

El potencial transformador del model és evident, però manca encara legislació específica que ajudi. S'està organitzant la incidència política en aquest àmbit, per exemple, intervenint en l'elaboració de la llei de cooperatives. Téllez defensa el blindatge de l'habitatge cooperatiu perquè «no acabi en mans de l'especulació», i destaca que els projectes de Sostre Cívic ja ho fan, car els edificis són propietat de la cooperativa, la gent que vulgui marxar recupera el seu capital inicial i prou.

Una propietat de la cooperativa només es pot vendre amb l'aprovació de l'assemblea, que ara té més de 1.000 persones sòcies, per una majoria de 3/4. Els socis de cada edifici tenen el seu projecte i poden decidir convivència, gestió espais, etc, però no sobre el patrimoni. La propietat del sol, que pot ser privada o pública.

L'articulació del sector implica altres entitats a Catalunya, intervenint políticament des de la sectorial de la XES i la federació de cooperatives d'habitatge Catalunya, que ja incorpora la cessió d'ús.

Al carrer Princesa de Barcelona, el primer projecte cooperatiu de Sostre Cívic

**Aquest article està publicat originalment a la revista Cooperació Catalana*

Sostre Cívic presenta a Ca n'Anglada el primer projecte d'habitatge cooperatiu de la ciutat

La Mola és un projecte de 8 habitatges situat a un edifici d'obra nova de 2015.

L'edifici, fins ara en desús i propietat d'una entitat financera, servirà per oferir accés a l'habitatge digne i assequible

El primer projecte d'habitatge cooperatiu de la ciutat busca inquilines. Avui s'ha presentat a Ca n'Anglada, de la mà de l'entitat Sostre Cívic, aquest projecte que porta per nom La Mola. Es tracta d'un edifici de nova construcció, en desús i fins aleshores propietat d'una entitat financera, que s'ha rehabilitat per oferir habitatge estable al llarg del temps a preu de cost. En el projecte ha col·laborat l'Ajuntament de Terrassa.

L'edifici de la Mola es troba al carrer Mare de Déu dels Socors, número 77, un immoble construït el 2015 i acabat de reformar, que consta de 8 habitatges cooperatius d'entre 30 i 57 m2 (1 o 2 habitacions) en règim de cessió d'ús i qualificats de protecció oficial. A més, amb la rehabilitació s'ha dotat l'edifici d'instal·lacions i elements comunitaris que permetran a les usuàries fer un ús d'energia renovable autoproduïda i contribuiran a un menor cost dels consums individuals.

Model de cessió d'ús

Els habitatges es gestionaran sota el model d'habitatge cooperatiu en cessió d'ús: un model a cavall entre la propietat i el lloguer, en què la tinença de l'immoble pertany a la cooperativa i les veïnes que en són sòcies participen i gaudeixen d'un dret d'ús indefinit, transmissible i a un preu estable. En el cas del projecte de La Mola, les quotes d'ús dels habitatges són aproximadament d'entre 500 i 595€, i les sòcies han de fer una aportació inicial parcialment retornable de màxim 3.500€.

Dos d'aquests vuit habitatges seran gestionats per la Mesa d'Emergència de la Generalitat i l'Ajuntament de Terrassa, i seran assignats als perfils que tramita el departament de Serveis Socials. És el tercer projecte d'aquest tipus, combinant habitatge cooperatiu i serveis socials, que existeix a Catalunya, després de les experiències de Palafrugell i Valls.

El pressupost total de la promoció, sumant els costos d'adquisició i la rehabilitació, ha estat de 600.000 €, finançats íntegrament amb un préstec hipotecari de l'Institut Català de Finances de la Generalitat de Catalunya.

> Espai Sacra, associació sense afany de lucre, pel ioga, les cures i l'acció social

Amb un 97%, les dones a l'avantguarda del barri futur

Pep Valenzuela

Anàvem a l'espai Sacra interessades en el seu compromís social i amb l'economia social i solidària, l'havíem conegut en alguna fira Terrassa Cooperativa, però ens ha sorprès i volem destacar també i molt el fet que un 97% de l'equip professional i tècnic, així com de les persones usuàries són dones. Cap home entre les 14 professores, només un de les tres terapeutes.

Els hem demanat, clar!, com és aquesta desproporció. No creuen en alguna raó definitiva; tanmateix, apunten algunes impressions que podrien explicar quelcom: «Tenim més facilitat per exposar-nos i mirar-nos», s'aventura a explicar l'Alba Josa, membre fundadora de l'associació i responsable de gerència de l'àrea d'Activitats, «l'home encara va de fort, com de *macho alfa*». «Sí», afegeix en Josep Cutillas, també membre fundador, a càrrec de l'àrea Social, «l'home mai s'exposa des de la vulnerabilitat, per això no venen al ioga quan creuen, com alguns que he conegut, que és com un grup de teràpia grupal».

És cert que el ioga és una pràctica que intenta connectar cos i ment, afirmen, «no és o no hauria de ser només exercici físic», afegeix la Marta Francès, professora i responsable de l'equip docent, qui afegeix: «Ens hem trobat alguna dona que, fent la pràctica, s'ha emocionat, ha plorat; però no els homes, sembla que aquests es resisteixen o els costa més aquesta connexió». Constaten, però, una creixent aproximació d'homes a l'espai en els darrers anys.

Tot plegat, els demanem què és, concretament, l'espai Sacra? «Difícil posar etiquetes», avança en Josep, «volem ser un lloc de trobada de persones per practicar el ioga i fer teràpies, perquè tots tenim processos personals i necessitem acompanyament, aquesta és una mica la idea, venir a prendre cafè i trobar benestar emocional i físic, conèixer gent guapa,».

Insistim: pots concretar més? «Sí. És una associació sense afany de lucre que fa activitats socials entorn de la pràctica del ioga i teràpies». En l'origen hi ha un grup de persones que comencen a fer aquestes activitats d'una manera informal, per a elles mateixes. Amb el temps, l'experiència s'amplià a altres persones. Tanmateix, no volem ser un estudi de ioga estàndard i tradicional. Volen «arribar a persones que no poden pagar o que estan en el que ara s'anomena situació de vulnerabilitat o d'exclusió social, conceptes que a nosaltres ens semblen estigmatitzadors, considerem que són persones amb dificultats temporals».

Pràctica de ioga

FOTO: CEDIDA

Espai Sacra és «una associació sense afany de lucre que fa activitats socials entorn de la pràctica del ioga i teràpies»

L'espai es dotà d'un programa social per atendre aquestes persones, algunes derivades d'organismes públics i privats, serveis socials, també d'atenció a addiccions, d'intervenció especialitzada a violència de gènere, Salut Mental CST, CAPs, Cáritas, Fundació Busquets. En aquests 10 anys han participat més de 400 persones. El programa d'atenció és d'entre 12 i 18 mesos. Això de banda, espai Sacra col·labora cada mes i a través d'una plataforma de micromecenatge, dita Iteaming, amb més de 30 projectes socials. Col·laboració econòmica només en aquest cas.

El programa de benestar emocional està pensat per atendre les persones citades. Hi ha un de fibromiàlgia, per a dones que pateixen violència gènere, i un altre d'acompanyament de gent gran. En l'equip hi ha psicòlegs, quiromassatgistes, fisioterapeutes, osteòpates, 20 terapeutes en total, 14 professores de ioga. Les usuàries gaudeixen d'una reducció en el cost de la quota si no arriben al salari mínim.

Han bastit un model de sostenibilitat econòmica basat en les aportacions de les persones sòcies, les usuàries que fan pràctiques de ioga o teràpies, també donacions de particulars. Les subvencions sumen, aproximadament, el 10% dels ingressos per acció social, el 90% restants procedeixen de recursos propis, informa en Josep.

Actualment, l'equip de professionals i voluntàries el formen 43 persones. El nombre de sòcies o usuàries ronda les 200, «sòcies, no clients», subratlla en Josep. Aquestes persones col·laboren amb la quota mensual a finançar l'acció social. «Normalment, se'ls informa de l'activitat i quan arriba el moment són convidades a participar en l'assemblea».

Una agenda plena de propostes per al benestar emocional i físic

L'espai Sacra s'organitza en 4 àrees: social, docent, teràpies i activitats. Aquella més visible és la docent, les classes de les diferents pràctiques, principalment les de ioga (fins a una onzena d'estils), i també txikung, fibromiàlgia, pilates, iogalates, hipopressius, Río Abierto; més de 40 classes setmanals.

Marta, que va fer una formació de ioga a l'Índia, explica que hi ha una diferència entre donar classe i transmetre la pràctica, que apunta a l'abans citada connexió entre l'exercici, l'equilibri físic i mental. Per això, per exemple, els grups de pràctica no superen les 10 persones, un nombre màxim que permet una comunicació i atenció adequada.

L'espai realitza també xerrades gratuïtes sobre temes relacionats amb el benestar emocional, tallers i activitats mensuals, com és el cas de les constel·lacions familiars o el Rio Abierto mensual. Es fan també formacions de teràpies complementàries, com són el reiki i la medicina àurica; a més de concerts d'acompanyament sonor i meditatius.

Participant en la intercooperació econòmica i social als barris

Economia social i solidària

L'entitat es va sumar a la proposta Comunalitat Barri Futur, un programa d'intercooperació als barris de Sant Pere i centre. «Creiem molt en això, aquesta economia solidària és la nostra, volem ajudar a generar sinergies entre ciutadans, associacions i cooperatives. Té tot a veure amb el que era el nostre objectiu original, ser espai de trobada, perquè la comunalitat és generar una xarxa, i no ens ho vam pensar dues vegades quan ens ho van proposar», explica en Josep.

Marta Francès, Alba Josa i Josep Cutillas

Defensen l'economia entesa en el sentit original i etimològic de la paraula, la grega *oikos*, economia de la casa, per tant, social i solidària per definició, i no l'economia de mercat, de competència destructiva, com han defensat alguns teòrics del liberalisme, la dita «destrucció creadora», dintre la qual cap també i, fins i tot com a paradigma, la mateixa guerra.

Espai Sacra, participava des de fa anys en altres xarxes i experiències d'intercooperació. «No som cooperativa, però sí economia solidària. Aquesta forma d'entendre l'economia s'està estenent, però cal més participació, més ciutadans, comerços en aquesta sinergia», assegura el responsable de l'àrea social.

En aquest quelcom més de 10 anys de camí, des del primer grup de companyes i, després, l'associació, la proposta d'espai Sacra han anat creixent sense aturada: més activitats, més persones, més acció social. Només la pandèmia forçar una parada en aquest recorregut. Un temps que, però, s'aprofità per fer inversions, gràcies als recursos econòmics estalviats, en l'àrea informàtica per millorar el funcionament i els serveis. Així, per exemple, es poden fer ara classes en línia, i es poden gravar aquestes i revisitar accedint a les mateixes des de la web.

> Notícies i propostes del Centre Excursionista de Terrassa

Espai CET

Competició a la muntanya

La competició va arribar a la muntanya i hi ha trobat un lloc per quedar-s'hi. Aquelles discussions dels anys 90 en les quals s'enfrontaven, cordialment, dues visions d'allò que havien de ser els esports de muntanya, ja no tenen cap sentit. I tothom ha acceptat que la muntanya també pot ser un estadi on els atletes mesurin les seves forces.

Es pot dir, doncs, que la visió dels qui creien que els esports de muntanya no havien de ser competitius, que l'important no era la rapidesa sinó altres valors com l'amistat, el respecte a la natura i la solidaritat van perdre la pugna?

Al Centre Excursionista de Terrassa ens agrada pensar que no és així, sinó que s'ha arribat a un acord entre ambdues visions i que la gran majoria de les competicions de muntanya han incorporat aquells valors en els seus reglaments. No ajudar altres competidors amb problemes, deixar residus en els recorreguts o malmetre l'entorn pot significar la desqualificació immediata.

I també han aparegut les curses populars, en les quals la competició és un divertiment i no es premia als participants segons l'ordre d'entrada a la meta, sinó que els premis se sortegen entre els participants i que l'únic objectiu és fer el recorregut, cadascú segons les seves forces, d'una manera més divertida, més estimulant i més festiva de com seria un ascensió de les que habitualment fem amb els nostres companys de muntanya.

La proposta

Al Centre Excursionista de Terrassa no ens hem escapat d'aquest desig de portar la competició a la muntanya. El mes de febrer vam ser els responsables d'organitzar la Vallès Drac Race, una prova *ultra trail* que fa la volta al parc natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac.

Per a aquest mes hem preparat la tradicional Núria - Puigmal - Núria. Enguany celebrarem la 49a edició. Es tracta d'una cursa popular d'esquí de muntanya que pretén ascendir al Puigmal per la ruta normal de la coma de l'Embut. És una cursa per parelles que poden ser femenines, masculines o mixtes.

En tractar-se d'una cursa popular, les classificacions per categories seran simbòliques i se celebrarà un sorteig de material amb el número de dorsal per a tots els corredors. Tot i això, es lliurarà un reconeixement als 3 primers equips classificats de cada categoria, així com a les corredores i corredors més joves i més grans.

Podeu trobar tota la informació al QR que acompanya la imatge

Les activitats de març

INFANTIL, JUVENIL I FAMÍLIES

Coneixermon
12 de març: escalada a Montserrat

Colònies d'estiu Aventura't a la muntanya
Del 2 al 22 de juliol: inscripcions obertes.

Casal d'estiu
Inscripcions obertes

ALTA MUNTANYA

FEMAlpí
4 i 5 de març: volta al Mieidia d'Aussau (Midi d'Ossau)

Col·lectives d'Esquí de Muntanya
11 i 12 de març: pico de Tebarrai

Núria - Puigmal - Núria
26 de març: cursa popular d'esquí de muntanya. Inscripcions obertes.

ESQUÍ

del 8 de desembre al 10 d'abril: Cursets d'iniciació i perfeccionament de l'esquí alpí

SENDERISME

Passejades pel Parc
8 de març: la Calcina, el Cau del Solitari i la cova d'en Capablanca

Travessades familiars
26 de març: de Collsuspina a Sant Cugat de Gavadons

Horitzons
4 de març: d'Espinalbet al conjunt paleontològic de Fumanya

Senders
19 de març: Camí dels Miradors · Rellinars- Sant Llorenç Savall

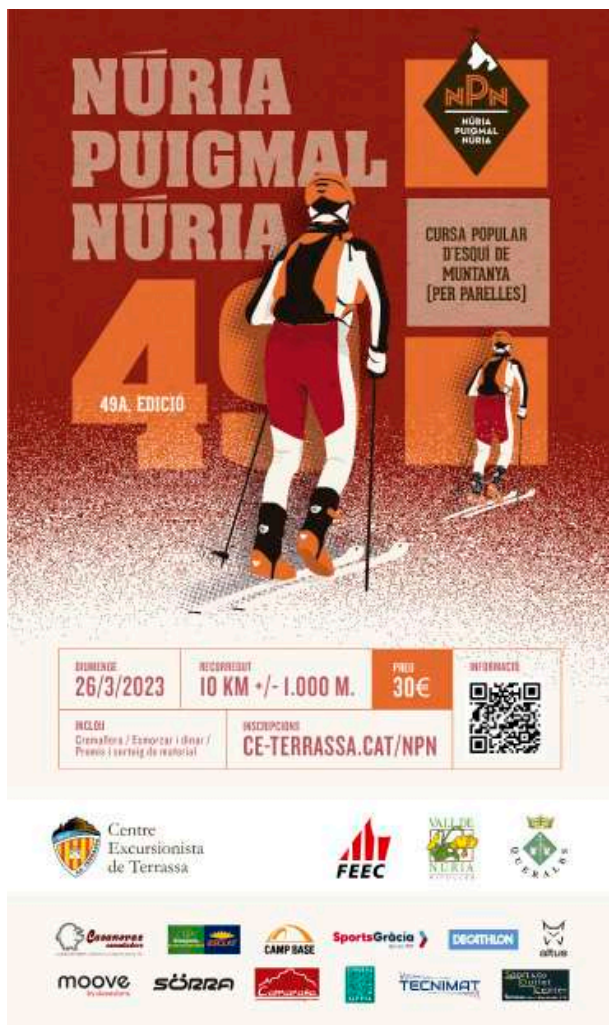

ce-terrassa.cat

MARXA NÒRDICA

Les sortides dels divendres
18 de març: Camí de les Mentides

ESPELEOLOGIA

del 28 de febrer al 19 de març: Curset d'espeleologia nivell II
16 de març a les 20.30 h: conferència «17 picos 17 simas»

CIÈNCIES NATURALS

Botànica
12 de març: Sèquia de Manresa 1r tram

Ornitologia
18 de març: Acte SOS Vallès

CULTURA

Del 2 de febrer al 9 de març: Cicle de conferències-debat Biodiversitat al Vallès, espècies i hàbitats amenaçats
2 de març: Presentació del llibre «Excursions pel rodal de Sabadell»

EXPOSICIONS

del 27 de febrer al 21 d'abril: Gravats de Maria Antònia Campins i esmalts de Magda Riba

MUNTANYA INCLUSIVA

18 de març: Tastet de raquetes de neu
23 de març: Circular Ègara · Etapa 2

EMCET

Tastets
1 i 5 de març: Iniciació a l'Esquí de Muntanya

Tallers
8, 11 i 12 de març: Esquí de Muntanya Nivell I

ACTES CET

15 de març a les 19.30 h: Conferència: Everest 1982 Catalunya al sostre del món

→ TEATRE

> *Que ve en Pitarra!* Eloi Falguera i Toni Guillamon, publiquen una història a 4 mans

Homenatge al gran dramaturg, tot pensant la societat actual

Pep Valenuela

Eloi Falguera i Toni Guillamon signen conjuntament l'obra *Que ve en Pitarra!*. Primer text que escriuen a quatre mans, fou estrenada recentment a Sant Quirze del Vallès, localitat on també se situen els fets que relata la història, pel grup local Onze al Teatre. En conversa amb *Malarrassa*, els autors i, al mateix temps, director i actor, respectivament, asseguren que és la millor peça que treuen del teler de la creació, mútua.

Eloi Falguera i Toni Guillamon PEP VALENZUELA

• Hi ha una voluntat i treball historiogràfic en fer aquesta comèdia?

Toni Guillamon: La trama està situada al Sant Quirze de 1873, una època políticament convulsa, amb la recent proclamació de la I República espanyola, als ajuntaments hi ha alternança contínua d'alcaldes, els camperols (la majoria de la població) tenen molta por de l'arribada de la fil·loxera des de França que s'anuncia molt perillosa, i ressonen els trets la tercera carlinada, tot bull.

Eloi Falguera: El moviment de la Renaixença està en un moment àlgid, noves generacions que porten la literatura endavant, també el teatre. Aquí sorgeix en Frederic Soler, Pitarra, amb les seves gatades, obres que fan mofa de la burgesia que gaudeix teatre en castellà als grans teatres, tot connectant amb les classes populars que riuen també d'aquests. I ho fa en català, que és la llengua majoritària, i com el parla la gent dels camps i carrers, en oposició al català encarcarat dels jocs florals.

• En Pitarra va passar per Sant Quirze?

TG: No. Però ell, amb picardia titula les seves obres amb noms de pobles, com si anunciés la ruta que farà, de fet tot generant expectativa en moltes d'aquestes poblacions. Això nosaltres ho aprofitem, imaginem que en Pitarra aniria a Manresa amb la seva companyia i passaria per Sant Quirze, pel camí Ral.

EF: Al poble s'escampa un rumor extraordinari, tothom vol treure'n profit de la visita que imaginen, i aquí tots els conflictes que tindran lloc.

• Quin paper per la recerca històrica?

TG: Amb el grup d'interpretació històrica de Sant Quirze i documentació de l'arxiu municipal hem situat alguns fets històrics a la trama, però sense pretensió de fer Història; sí, però, reflectir el moment. Les bones idees han d'estar ben fonamentades.

• Utilitzeu els conflictes de l'època per parlar també dels problemes actual?

EF: No diria això. Però sí que hi ha punts de contacte. Per exemple, encara avui un *bulo*, una notícia falsa, un rumor o el que podríem dir una *fake news* es pot escampar sense fonament i s'acaba prenent per veritat. D'altra banda, no costaria massa veure en els personatges com l'alcalde o el capellà el dit populisme que veiem avui dia, l'ambició i les disputes d'interessos.

TG: Així mateix, ens trobem també l'honestedat i valors positius, enmig d'aquests conflictes. Diferenciem els personatges populistes de les persones honestes, com la mestra, i de la saviesa popular. Aquests són el contrapunt dels primers.

• Heu comentat la importància de la llengua d'en Pitarra.

T: A l'època, el català és la llengua més usada, i és la llengua d'en Pitarra qui, a més, fa qüestió d'utilitzar el català parlat al carrer. Ens semblava important això, i essent coherents amb el Pitarra, també hem fet servir el català que es parla ara.

EF: Utilitzem alguns fragments d'en Pitarra adaptats als nostres dies. Recollim molts refranys i frases fetes de la parla. Una llengua que el públic del 2023 la senti com la que usa correntment, és doble honor a en Pitarra.

• En el vostre recorregut, aquest text és continuïtat o quelcom de nou?

EF: Per mi, per un cantó, és un text en línia amb el que habitualment faig. Sempre aprofito fets històrics com motiu i per començar els relats. Per altre, però, aquest és el text més complet que he fet, i a més no havia escrit mai a 4 mans. Això és una descoberta, junts arribem més lluny, la peça surt molt més rodona. En la construcció del text, quan hi ha dubtes d'un, l'altra veu solució... ens hem entès molt bé.

Així mateix, el text ha crescut també amb les opinions i entusiasme de les actrius i actors. Durant els assajos, se l'han fet seu, el defensen. Tant com perquè el revisitéssim incorporant les seves aportacions.

TG: Jo no havia escrit abans obres com l'Eloi, només alguns guions. He après molt, especialment amb la revisió conjunta, les aportacions i tota la feina de purga. Perquè aquí no hi ha res de superflu. Això ho trobo molt important, tot té raó de ser-hi.

• Aquest *Que ve en Pitarra!* us sembla un text amb el qual pugeu de «divisió», més enllà del dit teatre amateur?

EF: Sempre que escrius una obra no penses que serà per un tipus de teatre o altre. Sempre hi poso tota la rigorositat en el llenguatge, en el tractament dels personatges, en les referències històriques... Però, potser, sí que en aquest trobo quelcom més. Hi ha, a més, la resposta de la gent, que ha sigut molt especial i intensa. A Sant Quirze hem representat l'obra fins a 4 vegades, plenes les 4, l'hem representat a Sant Fost, i ara anirem a Tàrrega i Sant Feliu de Codines. Confesso que estic enamorat de l'obra, i el públic m'ho confirma i em ratifica.

• La presentareu a algun premi?

EF: A premis literaris no podem, perquè ja està publicada. Però això també ens enorgulleix molt. És una editorial terrassenca, OmniaBooks.com, que ha publicat també els dos textos del premi Àngels Poch de teatre, d'Òmnium de Terrassa. O sigui que ja comença a ser un una col·lecció de teatre, un cas tan difícil al nostre país. Cal donar-li suport. L'ajuntament de Sant Quirze va subvencionar la primera edició.

• No hem parlat encara de la posada en l'escenari.

TG: És totalment professional. El vestuari s'ha dissenyat per l'obra per l'Anna Gasull, recreacionista de vestits històrics, ella és de Sant Quirze. El dibuixant, Manel Cruz, ha publicat amb *El Jueves* i altres revistes, és el nostre dibuixant de capçalera, ha creat tots els cartells de les obres que hem fet fins ara. La música l'ha creat en Jordi Valls. Eloi és el director, i jo actor i coordinador de tot el projecte.

• Onze de Teatre és la companyia, i una companyia amb molts joves!

TG: El grup nasqué el 2010 d'un conjunt de pares i mares d'escola, l'Eloi es va incorporar més tard. Hem fet 10 obres fins ara, aquesta la primera amb text nostre. Quan pensem el grup, fem una aposta de i pel poble, i treballem per incorporar gent jove. Avui, amb 15 actors i 5 tècnics, la meitat són joves, el grup, de fet, ha canviat gràcies a aquest projecte.

EF: Aquest és un fet molt important. Contràriament al que passa a molts grups, que la generació fundadora no troba relleu i amb ella s'acaba l'experiència, aquí hem apostat molt per la renovació i incorporem noves generacions.

Intel·ligència

Fèlix Pardo
@felixpardova

L'aparició del programa d'intel·ligència artificial generativa CHATGPT és un nou motiu per preguntar-nos sobre l'especificitat de la intel·ligència humana. És un fet que la intel·ligència artificial (IA) ens ha superat en el processament de quantitats astronòmiques de dades i en la resolució de problemes complexes a gran velocitat. Però cal dir que aquest èxit es basa en el plagi d'allò creat prèviament pels humans.

Aquí trobem un primer límit en la IA en relació amb nosaltres, la de còpia en relació amb l'original, si bé és possible que això es superi en un futur quan la IA esdevingui verament deductiva i autoproductiva. La superació d'aquest límit tindrà conseqüències difícils de preveure avui: la propietat de la IA generada a partir d'una IA mare, la seguretat de la població davant d'una IA autònoma de la intervenció humana, la contracció irreversible del mercat laboral en tots aquells sectors econòmics amb activitats automatitzades i la distribució de la corresponent riquesa creada per aquesta IA, i finalment la responsabilitat davant les decisions de la IA que causin danys a la població o la mort de persones.

Certament la IA té importants implicacions ètiques i socials. Però no més que les que ja té la intel·ligència humana. La novetat és que l'avaluació dels riscos serà encara més complexa perquè aquests ja no seran només endògens de la nostra intel·ligència. Encara no haurem resolt qüestions com la influència dels prejudicis i la fal·libilitat del raonament en la presa de decisions i les amenaces existencials per a la humanitat causades per les guerres i l'acció humana sobre el medi ambient, quan haurem d'entomar qüestions semblants causades per una IA avançada.

Amb el desenvolupament actual de la IA ja podem constatar altres límits d'aquesta que poden perdurar en el temps. La IA no té la capacitat de generar una subjectivitat i personalitat pròpia a partir d'allò prèviament programat, ni tampoc es pot autoprogramar per ella mateixa. No té consciència i autoconsciència pròpia. No té sensibilitat, emocions, sentiments, desitjos, motivacions, valors, intencions i pensaments propis. En conseqüència no té capacitat d'empatia ni de reconeixement de la identitat de l'altre, com tampoc de mentir i enganyar. No pot prendre decisions i realitzar accions per ella mateixa. No pot plantejar objectius i finalitats que maximitzin el benestar de les persones i l'acompliment del bé comú. No pot fer-se preguntes existencials perquè aquestes impliquen un coneixement de la dimensió social, moral i espiritual del subjecte d'enunciació de les mateixes com a jo pensant. Tampoc pot qüestionar-se el propòsit de la seva existència.

La IA no té la capacitat de fer-nos més o menys intel·ligents en el sentit específicament humà abans assenyalat. I el que pugui fer-nos canviar en les nostres accions dependrà de la responsabilitat dels seus programadors. La intel·ligència humana és un fenomen emergent en l'evolució biològica a partir de la interacció entre els individus conformats per sistemes orgànics i de l'adaptació d'aquests individus al seu medi. La vida té prou força per modular la nostra intel·ligència i establir límits a la nostra voluntat. Pel contrari, la IA és un fenomen produït per la creativitat humana i els seus límits són els que vulguem fixar segons la nostra capacitat de creació.

Però cal advertir que no és prudent voler tot el que es pot fer i jugar a ser un nou Prometeu atorgant a la IA el poder de la creació, perquè aquest poder, sense la lògica dels éssers vius, pot comportar una transformació de l'existència humana no desitjable en un sentit ètic i social i fins i tot la aniquilació de la vida. L'actual impacte destructiu de la tecnologia sobre la naturalesa, en obviar els límits d'aquesta, ens anticipa el possible estadi final del poder de creació de la intel·ligència humana.

→ LLIBRES

1969
El règim començava a enfonsar-se

Xavier Rodríguez Ruera

Començarem per recordar als lectors la diferenciació esdevinguda clàssica de la història entre *res gestae* (el que va passar) i *rerum gestarum* (el relat d'allò que va passar en vista a treure'n un sentit, un significat). En el terreny de la primera es mouen els cronistes, aquells la ploma dels quals reflecteix els esdeveniments que passen davant seu tractant de conservar, en la mesura del possible, la frescor i la vivacitat del moment. El segon pertany als historiadors, la intenció dels quals és ordenar i clarificar les causes i les motivacions per tal de donar un sentit a allò que sense el seu relat esdevindria fosca seqüència de l'atzar. La Filosofia de la Història, finalment, es proposa, *grosso modo*, de reflexionar sobre tot allò que la mirada sobre el passat, proper o llunyà, porta incorporat de prejudicis, preconcepcions, projeccions de l'ara de l'intèrpret sobre l'ahir dels documents que recullen uns fets.

1969 posa sobre la taula aquestes qüestions preliminars, i algunes altres com ara la pertinença de considerar el llibre una novel·la, una crònica o un recull de documents i testimonis d'època. Aquesta impugnació total del concepte clàssic del gènere novel·la, resumit en una trama on una sèrie de personatges desenvolupen els seus caràcters i motivacions i on l'autor utilitza a conveniència recursos tècnics com ara el punt de vista, punts de gir, el·lipsi i un llarg etcètera, la promou un autor que, com Eduard Márquez, porta a l'esquena una considerable trajectòria com a escriptor de novel·les i relats, i que l'han fet mereixedor de premis de prestigi. Així doncs, si un bon i solvent constructor de narratives i relats en el seu vessant clàssic decideix posar el seu afany a construir un llibre caracteritzat per la manca de narrador, de personatges identificables (tot i que el relat d'alguns testimonis anònims entrevistats per Márquez, en aparèixer diverses vegades, crea una lleugeríssima sensació de trama), d'argument i desenllaç, hem de pensar inevitablement que darrere d'aquest mètode rau una intenció estètica i moral. No era aquesta la intenció que tenien, per exemple, les pel·lícules i les novel·les tant de la *Nouvelle vague* com de la *Noveau roman* franceses? No parlava Michel Foucault, per l'època dels esdeveniments que descriu l'autor, de la mort del subjecte fins aleshores considerat hegemònic a la narrativa i epistemologia occidentals?

Per les escletxes del ciment gris del franquisme, clivellant aquella realitat sovint tan sinistra que mostren els documents seleccionats (correspondència del governador civil de Barcelona, atestats policials, informes de les forces de seguretat) i malgrat tots els esforços esmerçats per l'aparell del règim per mantenir aquella autarquia i aïllament, la llum, certa llum vinguda d'altres llocs on s'efectuaven canvis socials estructurals i amarada de llibertat, s'escolava, a poc a poc, a la vida de la gent. Els obrers, a les fàbriques, anaven perdent la por a manifestar-se i a reclamar, fent boicot si calia a les empreses, condicions laborals que consideraven justes. Als barris, l'associacionisme prenia cos i començava a tenir prou força per reivindicar millores i serveis essencials. Els joves treballadors, en la seva gran majoria, sentien campanes i volien tenir feina i passar-ho bé. D'altres, polititzats, s'embarcaven en rocalloses clandestinitats a dreta i esquerra. El ciclostil era l'arma del moment, metralladora incruenta que omplia el paviment i les parets d'exhortacions i missatges de lluita. Si els documents policials incorporats al llibre no mostressin les greus conseqüències en forma de tortura i presó d'aquells joves que arriscaven el seu futur i la seva integritat personal repartint i fent ploure les octavetes, de vegades riuríem en veure el zel maníac que posava la policia del règim en tractar d'aturar l'ensulsiada final de l'edifici franquista, sota les runes del qual varen sortir, amb els vestits inevitablement tacats i en algun cas esparracats, els polítics autors de la Transició.

Entre els molts documents i testimonis recollits i ordenats per Márquez (i on rau la perspicàcia de la seva autoria), i que es llegeixen i visiten com les sales d'una exposició, n'hi ha un que simbolitza a la perfecció l'ambivalència al·lucinada de la conjuntura social: la matinada del 21 de juliol de 1969, el periodista Jesús Hermida retransmetia amb entusiasme l'arribada de l'expedició de l'Apol·lo XI a la Lluna a través d'aquells incombustibles televisors en blanc i negre de l'època. A fora, l'enquimerat i no menys llunàtic règim franquista començava a enfonsar-se, malferit però no mort encara, com un vell hipopòtam al pantà de la història.

FITXA

1969

Eduard Márquez

Navona Editorial, 2022

604 pàgines

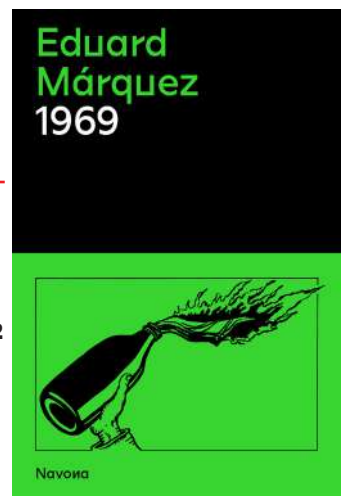

→ VINYETES

→ PROBLEMA D'ESCACS **Victor Rivas**

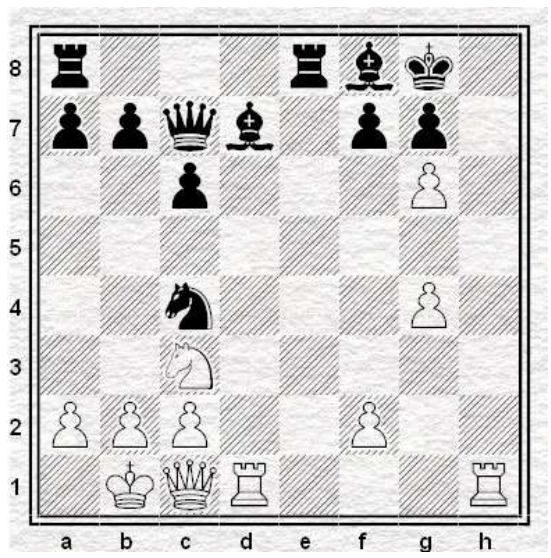

Juguen blanques i guanyen.

D'una partida entre Kovacevic i Chester, Londres 1973, és aquesta posició on el blanc va aprofitar el torn de joc per atacar de forma convincent forçant el mat.

Com ho va aconseguir?

Nivell: fàcil

Solució: 1.Th8+!,Rxh8 2.Th1+,Rg8 3.Th8+!,Rxh8 4.Dh1+,Dh2 5.Dxh2+,Rg8 6.Dh7++

Victor Rivas

Tècnic de Nivell 1,
Mestre Català d'escacs
i Candidate Master
(CM)

Classes particulars
i grupals, més de 20
anys d'experiència.

Contacte: 679 654 719

vrg18081977@gmail.com

MALARRASSA

Vols arribar on no arriben altres?

Anuncia't a
MALARRASSA

Contacta amb nosaltres:
www.malarrassa.cat
publicitat@malarrassa.cat

→PERFIL: MALALAI JOYA, EXDIPUTADA AFGANESA

“Els dos règims han decapitat els progressistes, amb suport occidental”

Diputada a l’Assemblea Nacional d’Afganistan entre 2005 i 2007, expulsada per denunciar la presència de senyors de la guerra i criminals de guerra en aquesta mateixa assemblea, Malalai Joya, va néixer a la província de Farah, a l’oest del país. Fou mestra voluntària en camps de refugiats i activista social. Víctima de diferents atemptats i perseguida pels talibans, viu exiliada. El passat 25 de gener, pronuncià una xerrada als Amics de les Arts, on denuncià la situació catastròfica en què es troba el seu país, especialment les dones, després del retorn dels talibans al govern. «Us animo a qüestionar la mentida que els talibans han canviat, són més cruels que mai», assegurà. «Hi ha 25 milions de pobres al país, i per descomptat, la situació de les dones ha anat a pitjor». El darrer exemple il·lustratiu que va transcendir ha estat el de la jove diputada de Kabul, Mursal Nabizada, que va ser assassinada el passat gener. *Malarrassa* ha pogut entrevistar-la aquest mes de febrer.

• Disculpa Malalai, assistint a les notícies sobre el teu país, se’ns fa difícil imaginar concretament com és la vida a l’Afganistan.

Soc de la generació de la guerra, vaig néixer i ja vaig viure la invasió russa, no una intervenció d’ajuda com alguns pretenien. Després, els senyors de la guerra, els talibans, novament els senyors de la guerra i, ara, una altra vegada els talibans.

Els senyors de la guerra, que arribaren al govern ajudats pels països occidentals, aparegueren com a «demòcrates», el món occidental els van instruir, però mantenen els objectius polítics i bèl·lics. Els talibans, en canvi, s’han radicalitzat, no són grups de les muntanyes amb representants a la ciutat, no! Han baixat de les muntanyes i són més brutals i radicals ara.

• Quines diferències hi ha entre tots dos sectors?

En essència són el mateix, volen una autocràcia i un poder teocràtic. Els padrins són els mateixos. Són part del projecte global durant la guerra freda. Això ha passat a Aràbia Saudí, a Iran, a Pakistan, on també s’ha donat suport financer i en armes als senyors de la guerra locals per mantenir un govern amic a la regió, davant Rússia, en realitat aquest suport als afgans s’ha forjat a Pakistan. La lògica era de venjança contra l’URSS, avui els EUA han desclassificat documents i ho admeten obertament.

El primer govern dels senyors de la guerra es va saldar amb la guerra civil: més de 65.000 morts a Kabul. Després, Occident donà suport als talibans i aquests van ser ben rebuts per la població en general, però de seguida es va veure que era el mateix.

• Cap oportunitat per a les forces progressistes en aquest escenari.

L’11 de setembre del 2001, quan els talibans van donar suport als responsables dels atemptats als EUA, alguns van creure que hi hauria una oportunitat per a les forces progressistes, que els EUA i altres governs occidentals veurien que cap d’aquests podia ser la solució. Però el que va passar és que hi va haver una nova intervenció dels EUA, amb un nou compromís amb els senyors de la guerra.

La veritat és que tots els règims han decapitat durant dècades els moviments progressistes, i les forces vives del poble afganès estan escampades fora del país o amagades dintre, intentant establir xarxes clandestines. És molt complicat.

• Aquestes forces tenen poc suport i solidaritat internacional?

Washington i els governs occidentals no han ajudat. El 2013, l’intel·lectual dels Estats Units Noam Chomsky va escriure un article dient que era un error donar el Nobel de la Pau a Obama, perquè ell era «el comandant en cap de la més gran màquina de guerra del món», amb responsabilitats també a Afganistan. El mateix Chomsky i altres personalitats del món s’han pronunciat i em van donar suport quan va començar la meva persecució amb un manifest internacional.

• Tu representes les forces progressistes?

Jo vaig ser diputada amb suport de forces populars. He estat activista en favor dels drets de les dones i dels infants, vaig participar en la creació d’un orfenat i una organització per l’empoderament de les dones. Quan arribaren els talibans la primera vegada jo era professora clandestina. En el parlament afgà vaig confirmar que allò era una casa d’animals. També hi havia altres dones, però eren només nines boniques, florers.

> “Passen barbaritats cada dia: execucions sumàries arreu, linxaments, fuetades, tota mena de càstigs públics, persecució de les dones...”

• Ara és pitjor encara la situació de les dones?

Ara, tot és pitjor. Però no es pot simplificar aquesta, tampoc la qüestió de gènere. La qüestió no és ser dona, és ser dona i progressista. La situació de les dones l’ha utilitzada molt la propaganda; per exemple, la Laura Bush va dir fa poc que els EUA van portar els drets de les dones afganeses i això és fals. Abans i durant l’ocupació soviètica, les dones havien tingut alguns drets. La qüestió de la dona s’ha utilitzat per justificar invasions i atacs bèl·lics. Però els països occidentals negocien amb els fonamentalistes que només fan que reprimir les dones, com a Aràbia Saudita i altres països. Fins i tot han arribat a intentar utilitzar-me a mi per dir com estaven d’empoderades les dones.

• Amb tot això, què creus que s’ha de fer?

Em preocupa molt que, igual com va passar amb la primera època dels talibans, s’estableixi una capa de silenci sobre la veritable realitat. He fet moltes entrevistes, però hi ha un oblit. He denunciat que els EUA i els països de l’OTAN, també l’Estat espanyol, van deixar el país argumentant que deixaven els afganesos controlar el seu propi poder, amb la taula negociadora a Doha i el consell de reconciliació i una taula amb els països veïns. Però són els talibans els que s’han quedat, i això ha deixat una situació de silenci.

Però passen barbaritats cada dia: hi ha execucions sumàries arreu, linxaments, fuetades, tota mena de càstigs públics, persecució de les dones... Coses que no són notícies, o són notícies en les agències en llengua persa que no es difonen més enllà.

• Creus que les sancions internacionals poden ajudar?

El problema no és de diners, el país té molts recursos. El que han d’explicar els EUA és perquè van deixar els titelles o per què han possibilitat l’ascenció al poder dels talibans. Aquesta és la cosa i el que cal canviar. En el seu focus, del que es tracta és de la solidaritat dels pobles i de les forces progressistes, no un apel a les forces invasores per fer caure un règim.

• Què es pot o caldria fer, què podem fer des de Terrassa o Catalunya?

Hi ha dues formes de donar suport al poble afgà. Una és el suport moral, i altra el suport pràctic. Pel que fa al primer, es tracta d’alçar la veu, mobilitzar contra la guerra a l’Afganistan i contra totes les formes de repressió. Però també contra totes les guerres, contra la guerra a Ucraïna, a Palestina. Perquè no parlem d’un problema específic de l’Afganistan. Cal tenir una mirada ampla per la pau, fer un activisme per la pau i els drets i el progrés social arreu del món. I és fonamental i important que sigui amb un esperit crític, qüestionant i desemmascarant la propaganda.

• Podries explicar una mica més aquesta proposta?

Defenso que actuar per la pau i contra l’opressió localment és molt important, perquè les forces invasores no han traït només el poble afganès, també t’han traït a tu, com a ciutadà espanyol, enviant armes i intervenint allà, han traït anant a massacrar el poble afganès en el teu nom. O sigui que el vostre activisme respon també a una crida a la responsabilitat dels vostres propis polítics, perquè cada progressista s’ha de sentit traït pels governs que bàsicament munten operacions bèl·liques. Si tu ets un líder d’una potència occidental i envies soldats a morir, si ni tan sols respectes una part de la teva població, quin respecte es pot esperar que tinguin vers la població afganesa?

• Com pot la població catalana donar un suport pràctic?

El punt central del suport pràctic és l’educació. Crec en l’educació, és clau per a l’empoderament de la població. Una part molt gran no en té cap formació ni educació. Els talibans ho saben, per això la seva prioritat és impedir que la gent accedeixi a l’educació. Jo he estat professora clandestina, tinc connexions i coordinació amb grups d’educació a l’Afganistan. Hem de donar-los suport.

Lluís Costa

MALARRASSA és un mitjà de comunicació de COOPERATIVISME INFORMATIU de PROXIMITAT
el DRET a una INFORMACIÓ DE QUALITAT